

Ewa Maria Zelenay

A csillagokhoz félúton

W połowie drogi do gwiazd

Ewa Maria Zelenay

poetka, pisarka, autorka książek dla dzieci. Członek Zarządu Głównego Związku Literatów Polskich. Ukończyła Wydział Dziennikarstwa oraz Wydział Kulturoznawstwa w WWSH w Warszawie. Laureatka kilkunastu konkursów poetyckich w całym kraju, w tym prestiżowego konkursu imienia księdza Jana Twardowskiego na najciekawszy tom poezji w 2007 roku. Prekursorka IMPULSJONIZMU. Maluje, rzeźbi, fotografuje, łączy różne techniki. Powietrze i przestrzeń to częste tematy prac autorki, która pracując jako stewardessa w PLL LOT kilkanaście lat swojego życia spędziła w powietrzu. Wiersze Ewy Marii Zelenay znalazły miejsce w antologiach oraz pismach literackich polskich i zagranicznych, słuchowiska były wielokrotnie emitowane na antenie Polskiego Radia, a teksty piosenek wykorzystywane w spektaklach teatralnych zarówno w kraju, jak i za granicą.

Z wydaniem dwujęzycznego tomu wierszy spełni się dawne marzenie poetki. Jej szlacheckie rodzinne korzenie z Północnych Węgier – o czym zresztą świadczy nazwisko - nareszcie mogą zostać połączane dzięki dwujęzycznemu tomowi wierszy.

Ewa Maria Zelenay

költő, író, újságíró, gyermekkönyvek szerzője. A Lengyel Írószövetség (ZLP) Elnökségének tagja. Újságírói és közművelődés szakon végzett Varsóban. Számátalan költői pályázat díjnyertese. Munkája 2007-ben elnyerte a legérdekesebb verseskötet címet a Jan Twardowski lelkésztől elnevezett presztizsértékű költői pályázaton. Hazájában a poétikai IMPULZIONIZMUS előfutára. Fest, farag, fényképez, különféle technikákat kapcsol össze. Munkáinak gyakori témája a levegő és a tér, s ez annál inkább érthető, miután élete tízegynéhány évét a lengyel LOT légitársaság stewardesseként a levegőben töltötte. Ewa Maria Zelenay versei antológiákban, lengyel és külföldi irodalmi folyóiratokban olvashatók, hangjátékait több alkalommal sugározta a Lengyel Rádió, dalszövegei színházi darabokban a hazai és a külföldi teátrumokban hallhatók.

A kétnyelvű kötet a költőnő régi álma teljesül. Felvidéki magyar nemesi gyökereit – neve sok mindent elárul – végre bearanyozza verseinek kétnyelvű, párhuzamos kiadása.

Ewa Maria Zelenay
A csillagokhoz félúton
W połowie drogi do gwiazd

Szüleimnek/Moim Rodzicom

Ewa Maria Zelenay

**A csillagokhoz félúton
W połowie drogi do gwiazd**

Warszawa 2015

Borító és tördelés / Okładka i łamanie

Szilágyi András

A verseket fordította / Przekład wierszy

Szilágyi Szabolcs

Konsultacja językowa / Nyelvi konzultáns

Irena Makarewicz

Lengyel eredeti kiadás / Oryginalne polskie wydanie:

Ewa Zelenay: Alla prima

Warszawa 2015

Wydawnictwo Diecezjalne

27-600 Sandomierz, ul. Żeromskiego 4

ISBN 978-83-939129-6-4

© Ewa Maria Zelenay

© Szilágyi Szabolcs

Oficyna Pogranicze „Microway”

Varsó/ Warszawa

www.mwmedia.pl

PL 02-764 Warszawa, ul. Egejska 5/35

"Między niebem a ziemią"

mnie wysoko Ewa Maria Zelenay, która kiedyś była stewardesą, a potem co prawda zostawiła za sobą tamtą "skrzydlatą łódkę", jednakże nie zrezygnowała z emocji i radości, jakie daje latanie. Jej wiersze są wyznaniem wydobywającym się z najgłębszych pokładów duszy, z tego miejsca, gdzie człowieczy świat i kosmos, życie i śmierć, malarski i poetycki sposób widzenia przylegają do siebie tak ściśle, że powstaje organiczna całość. I choć poetką kieruje myśl zdecydowana związana z tym, co tu i teraz, to dzięki owym duchowym impulsom jej liryka otwiera drzwi tak do przeszłości, jak i przyszłości, przynosząc także zachwycający efekt specyficznego grania, zabawy czasem. Punktem wyjścia wierszy Ewy Marii Zelenay jest najczęściej jakiś przedmiot wzięty z rzeczywistości lub też jego stawianie się, przy czym to, co przemilczane bądź jedynie delikatnie zasygnalizowane, skłania - nie tylko poetkę - do dalszych przemyśleń. Czytelnik z łatwością poczuje się jak u siebie w poetyckim świecie Ewy Marii Zelenay, jako że ten świat jest mu wsparciem w pytaniach o decydującym znaczeniu i zwraca mu uwagę na sprawy najważniejsze, na definiujące nasze życie emocje i naturę. Szabolcs Szilágyi, który przełożył wiersze, obserwował dotychczas świat z poczuciem odpowiedzialności zaangażowanego człowieka pióra, teraz zaś w tym nowym wyzwaniu udowodnił również, że cechuje go empatia potrzebna do tego, by przedstawić kobiecą duszę. Charakteryzujący się tak szczególną atmosferą tomik wierszy Ewy Marii Zelenay jest więc efektem pięknej współpracy poetki i tłumacza, najświeższym utrwaleniem myśli "Polak, Węgier, dwa bratanki", a jednocześnie demonstuje - na najwyższym poziomie - uniwersalne, ogólnoludzkie wartości. Mnie łączą z poetką płeć i polskie korzenie mojej rodziny, z tłumaczem - alma mater w Nyírbátor. Ich pracę z całego serca mogę polecić tym, którzy chętnie przebywają w tym świecie gdzieś między niebem a ziemią...

Sárospatak, listopad 2015

Enikő Zsuzsanna Szász
Martinák Jánosné

„Ég és föld között”

röpköd Ewa Maria Zelenay, az egykori stewardess, aki a „szárnyas ladikot” már maga mögött hagyta, de a repülés izgalmáról és örömről nem mondott le. Versei a lélek legmélyéről feltörő vallomások, melyben emberi világa és a kozmosz, élet és halál, festői és költői látásmód szervesen összesimul. Bár a költőt hangsúlyozottan az itt és most gondolata irányítja, lelki impulzusaival egyaránt ajtót nyit a múlt és a jövő felé: sajátos időjátéka szép hozadéka e kötetnek. Ewa Maria Zelenay verseinek kiindulópontja többnyire a valóság egy tárgya vagy története, de az elhallgatott vagy csak jelzett impulzusok továbbgondolásra készítetik nemcsak a költőt. Az olvasó könnyen otthonra talál ebben a költői világban: megerősíti a nagy sorskérdésekben, és figyelmét a legfontosabb dolgokra, az életünket meghatározó érzelmekre és a természetre irányítja. A fordító Szilágyi Szabolcs eddig az elkötelezett írástudó felelősségével szemlélte a világot, új vállalkozásával pedig azt is bebizonyította, hogy empátiával képes a női lélek megjelenítésére. A költő és a műfordító szép együttműködésének eredménye ez a különleges levegőjű verskötet, mely nemcsak „a magyar-lengyel két jó barát” gondolatának legfrissebb erősítője, az egyetemes emberi értékek legmagasabb szintű felmutatása is. Női mivoltom és családom lengyel gyökerei a költővel, a nyírbátori alma mater a fordítóval kapcsol össze. Munkájukat jó szívvel ajánlhatom mindazoknak, akik szívesen tartózkodnak a föld és ég közötti világban...

Sárospatakon, 2015. novemberében

Martinák Jánosné
Szász Enikő Zsuzsanna

chwila

*ciągle uczę się chwili
jestem tylko chwilą
to jedyne co mam*

tu i teraz

*kiedyś - umarło
jutro - niepewne
wczoraj - niewykorzystane*

jedynie tu i teraz

*szczęście obecności
radość jedności bycia
i współbywania*

... jestem

pillanat

*pillanat, mit folyvást tanulok
pillanat vagyok s nem más
ez minden, amim van*

itt és most

*az egykor volt – elhalt
a holnap – ingatag
a tegnap – kárba ment*

pusztán itt és most

*az ittlét szerencse
a létegyiség gyönyör*

... megvagyok

autobusem do nieba

(autobus miejski, Palestyna)

... teraz skok
twarda paczka uwiera na brzuchu

... stłumić strach
wejść do środka, tłum rozepchnąć trzeba

zimna dłoń drży w ćwiczonym wielokrotnie ruchu

zabić świat!
... autobusem dostać się do nieba

autóbusszal az égbe

(városi busz, Palesztina)

... gyerünk, ugrás
kemény pakk a hason

... fojtsd a félelmet
beljebb, be a tömegbe

tenyér reszket rá ezerszer próbált mozdulatra

megölni a világot!
... busszal jutni az égbe

Skóry

tyle skór rozmaitych
na chudym grzbiecie świata

tyle pozornych różnic, barier nie do pokonania
przekłutych uszu i henną malowanych paznokci
plemiennych tatuaży i dłoni w brylantowych bransoletkach

tyle garbowanych codziennie uprzedzeń i fobii
teorii skleconych na miarę, legitymacji dożywotnio wydanych
fotografii z lewym profilem nie do podrobienia

tyle praw, obowiązków i przywilejów
klauzul, ograniczeń, bezwzględnych zakazów
gwiazd pięcio i sześćcio-ramiennych, swastyk, księżyców
i półksiężyców na eksterytorialnym niebie

tyle skór rozmaitych na chudym grzbiecie świata...

a gdyby tak obedrzeć z nich całe to towarzystwo
zajrzeć im w oczodoły, napiąć odsłonięte mięśnie szyi?

tysiące niezidentyfikowanych uprzedzeń wzięłoby w łeb
a mięsień okrężny ust ułożył
w zdziwione...
Oooo?!

Bőrök

annyi bőr
a világ cingár gerincén

annyi talányos másság, omlasztandó gát
átfúrt fülek és hennával pingált körmök
törzsi tattoo és briliáns csuklópánt

annyi naponta cserzett balítélet és iszony
méretre szabott teória, életfogytig szóló igazolás
bal profil az át nem formálható képen

annyi juss, kötelesség és előny
záradék, torlasz, részvétlen tiltás
csillagból ötágú és hatágú, horogkereszt, holdak
és félholdak az ég exterritóriumban

annyi bőr a világ cingár gerincén

ám ha lerántanánk róluk az összes mindenfélét
szemgödrükbe néznénk, feszítenénk csupasz nyakuk izmán?

ezer azonosítatlan balítélet hullana a semmibe
elképedésre húzódna az ajkat ölelő izom

cyfry

proste
okrągłe

strażniczki rubryk
sprawozdań
policzonych rzeczy

zera nie mają twarzy
wykrzywionych bólem
jedynki nie załamują rąk
nie konają, nie krwawią
nie wydają trupiego zapachu

ustawiają się w długich rzędach
z wymaganą precyzją

liczby nie-policzalnych nieszczęść
ciągi nieskończonych tragedii

zamęczone, przysypane gruzem, wyciągnięte z błota
cyfry - matematycznie milczące

a przecież śmierć jak narodziny
winna być pojedyncza

kiedy rozkładam ją na miliony
nie umiem odczuć

umiem tylko milczeć
w nieskończoność

chyląc głowę razem
z pochyloną dwójką

számok

egyszerűek
kerekek

rubrikák őrzői
jelentés
megszámlált dolgokról

a nulla arctalan
kíntól görnyedő
az egyesek kezüket nem tördelik
nem haldokolnak, nem véreznek
nem ontanak hullaszagot

hosszú sorokba gyűlnek
illően pontosan

számlálatlan csapások számai
végnélküli tragédiák sora

omladék alá temetett, elgyötört, sárból kivett
számok – matematika némái

végül is a halál miként a születés
egyesszámú kell legyen

ha milliókra bontom őket
képtelen vagyok ráérezni

csak hallgatni tudok
végtelenségig

lehajtom fejem együtt
a görnyedt kettessel

uniesienia

moje lotnicze życie
to ciągłe uniesienia
dzień po dniu tańczę na
na drżącej linii powietrza
pomiędzy ziemią i niebem

a kiedy ciemnieje w dole
zakrzywiona linia rzeczywistości
w falującym oku sztucznego horyzontu
odnajduję tę najprostszą
ludzką równowagę

emelkedések

repülős élttem
örök emelkedés
nap nap után táncom járom
a lég reszkető vonalán
föld és ég között

ám ahogy ott lenn
a való világ vonala sötétlik
a műhorizont hullámzó szemében
meglelem a pompás
emberi egyensúlyt

w ciszy dalekich lotnisk

w ciszy
dalekich lotnisk
na schodkach samolotu
wciągam w płuca słodki wiatr
pachnący paliwem lotniczym

odkrywam w nim jeszcze drżącą nutę
kwitnących gajów pomarańczowych
cierpką smugę kadzidła
sól oceanu...

za chwilę
z rykiem silników
moja skrzydlata łódź
zabierze mnie wysoko

w najczarniejszy z oceanów
gdzie wśród gwiazd
zamarł czas

gdzie wieczna
cisza

messzi repterek csendjében

messzi repterek
csendjében
a gép lépcsőjén
tűdőmbe édeskés szelet szívek
repülőbenzinnel illatozót

benne érzem virágzó narancsligetek rezgő dallamát
tömjénfüstölő fanyar csíkját
óceán sóját...

egy pillanat
a motorok felbőgnek
magasra repít
szárnyas ladikom

a legfeketébb óceánba
ahol a csillagok közt
megdermedt az idő

ahol a csend örök

przed odlotem

żar tropików
lepi do ciała bluzkę lotniczego munduru

za chwilę wyrwani z drgającego upału lotniska
pić będziemy w szklanych kieliszkach bussines klasy
czarne niebo nocy - z lodem oszronionych gwiazd

i księżyc nocny podróżnik
i księżyc wieczny balownik
posrebrzy dla zabawy
nity skrzydeł

gépindulás előtt

trópusi hőség
tapasztja testhez a repülős ruhát

egy pillanat és kitépve a reptér remegő forróságából
a business osztályon isszuk majd
az éj fekete egén – a jégtől deres csillagokat

és a hold az éjszakai vándor
és a hold az örök bálozó
a buli kedvéért ezüstre festi
a szárnyak nittszegeit

w połowie drogi do gwiazd

w połowie drogi do gwiazd
spotkałam kogoś...

miał oczy pełne nieba
zamówił kawę i wódkę
z sokiem pomarańczowym

jestem pani Małym Księciem - powiedział
spłoszyłam jak Róża

csillagokhoz félúton

csillagokhoz félúton
találkoztam vele...

szeme éggel tele
kávét és vodkát rendelt
s hozzá narancslevet

Kis Herceg vagyok kérem szépen – szólt
s én mint a Rózsa pirultam

... gdybyś zginął Ikarze

srebrnoskrzydłe ramiona
zmieszał z błękitem
stopił w słońcu
roztrzaskał o horyzont

zamknięta w pudełku bez nieba
posiwała historia lotnika
na marnej emeryturze

rdzewieją wspomnienia
trzaskają nity lat
stary czajnik wzlatuje chmurą
pusty hangar okna

czas szronem osiada na palcach

kiedyś miłosierny Bóg
ojciec skrzydlatych aniołów
srebrnym krzyżem
odetnie niebo od życia
zagrają silniki
grzmiące wniebowstąpienie

światło...

... gdybyś zginął Ikarze

... ha meghalnál Ikarosz

ezüstszárny karja
égbékejével vegyült
napba olvadt
széttört a horizonton

ég nélküli dobozba zártan
megőszült repülős sors
siralmas nyugdíjban

rozsdál az emlék
évek szegecsei reccsennek
öreg teáskanna felhőn berepül
az üres hangár ablakán

ujjakat dérral lep az idő

irgalmas Isten
repülő angyalok atyja
ezüst kereszttel
életről az eget lemetszi
zendülnek a motorok
dörgő égbemenés

fény...

... ha meghalnál Ikarosz

bagaż podręczny

wszystko już
oddałam na bagaż
został mi w ręku tylko bilet
karta pokładowa - boarding pass
do nieba wzywają przez gate nr 16

kézipoggyász

már mindent
mint poggyászt feladtam
ujjaim közt csak a jegy maradt
beszálló kártya – boarding pass
hívnak az égbe a gate nr 16-on át

szczęście na sekundy

skaczę...

*mój strach
został na progu samolotu*

jestem ptakopająkiem
zaczepionym o wiatr
ptakomeduzą
ptakorybą

*moje szczęście odliczane na sekundy
wyznacza czerwone pole zegara*

jestem fałszerzem ptasiego lotu

*ręka, która nie jest skrzydłem
uchwyt spadochronu z prawem do wyboru*

... jestem kamieniem

másodpercek szerencséje

ugrok...

*félelmem
a gépmadár küszöbére tettem*

pókmadár vagyok
szélbe kapaszkodó
medúzamadár
halmadár

*szerencsém másodperc-mérője
órámon a vörös sáv*

madár-röptöt hamisítok

*a kéz, mely nem szárny
választásra jogosult ejtőernyő kioldó*

... kő vagyok

wiersz dla Justyny

*Justynie Moniuszko, stewardessie, która zginęła 10.04.2010
w katastrofie prezydenckiego samolotu pod Smoleńskiem*

mówiła: *mamo muszę biec!*

*niebo mnie czeka wysokie...
niebo mnie czeka szerokie...
niebo mnie czeka głębokie...
popatrz... lecę!*

mówiła: *mamo nie płacz!*

*w niebie są chmury czyste...
w niebie są wiatry bystre...
w niebie szerokim nie zginę...*

... mamo!

vers Justynához

*Justyna Moniuszko stewardessnek, aki 2010.04.10-én
meghalt az elnöki gép Smolensk melletti katasztrófájában*

így mondta: *mama, futnom kell!*

*rám vár az ég a magasban...
rám vár az ég szélében
rám vár az ég a mélyben
nézd csak... repülök!*

így mondta: *mama, ne sírj!*

*az égen tiszták a felhők
az égen gyors a szél
az ég tágas nem halok meg...*

... mama!

jak mógł

jak mógł tak odejść
jakby wychodził
do kiosku

miał być

pod ręką
pod telefonem
wpleciony w życie
nie do rozplątania

Ave Maria

na łysych drzewach
wrony zmarznięte
glina i błoto

blaszana tabliczka
z żywym nazwiskiem

pewnie mu zimno

w domu
szalik
kapcie
szlafrok

telefon stracił głos

tyle jeszcze zostało
do nie powiedzenia

cisza

hogy tehette

hogy távozhatott
mintha csak kilépne
a trafikba

ott kellett volna lennie

kéznél
a telefon mellett
oldozhatatlanul
az életbe fonottan

Ave Maria

csupasz fákon
dermedt varjak
agyag és sár

bádogtáblán
élő név

fázhat

otthon
sál
papucs
slafrok

a telefon elnémult

mi minden
maradt kimondatlan

csend

wyrok

najpierw był wyrok szarej koperty
przestraszone litery
niewyraźny cień na kliszy

nadzieja uczepiona kurczowo
białych drzwi

w laboratorium niemożliwości
nieoperacyjny czas

potem...

pomieszanie korytarzy
wysilek schodów
opór krawężnika

życie potłuczone
na kawałki

ítélet

előbb egy szürke boríték volt
megrettent betűkkel
alig látszó árny a filmlemezen

fehér ajtóba
görcsölve kapaszkodó remény

tehetetlenség laboratóriumában
nem-műtéti idő

majd...

összezavarodott folyosók
lépcsők erőlködése
útszegély ellenállása

széttöredezett élet
darabokban

hydra szpitala nie usypia nigdy

hydra szpitala nie ucicha nigdy
przysypia tylko na godzinę przed świtem

wtedy nad podłogą korytarzy
mokrą od płynów dezynfekcyjnych
zielone duchy unoszą się na szeleszczących skrzydłach
i lepiej słychać świszczący oddech umierających
echo kroków, turkot metalowych wózków
wiozących do przelotów wind
martwe kokony motyli

hydra szpitala nie usypia nigdy
drzemie tylko na godzinę przed świtem

za kilkadziesiąt minut z trzaskiem gumowych rękawiczek
nowa zmiana komarów ruszy wykrochmaloną chmurą
znosić do gabinetów zabiegowych nowe fiolki krwi
podłączać nerwy kroplówek, zmieniać opatrunki, naklejać plastry

hydra szpitala nie usypia nigdy - dyszy przyczajona
leniwie otwierając czarną paszczę bramy

żeby jak co dzień rano
połknąć nową, gorzką
pigułkę dnia

(Szpital miejski, godzina 4:00 nad ranem)

a kórházi szörny nem alszik

a kórházi szörny sosem csendesül
pirkadat előtt csak órányira szunnyad

akkor a folyosó padlója fölé
fertőtlenítőtől nedvesen
zöld kísértetek emelkednek susogó szárnyakon
és jobban hallatszik a haldoklók sípoló légzése
lépések visszhangja, fémkocsik zörgése
hordja a liftek nyelőcsövébe
pillangók holt gubóit

a kórházi szörny sosem alszik
pirkadat előtt csak órányira szunyókál

fél óra múltán gumikesztyűk csattogásával
szunyogok új váltása mozdul keményített raj gyanánt
a kezelőbe új vérfiolákat visznek
infúziók idegszálaikat kötözni, kötést cserélni, tapaszt ragasztani

a kórházi szörny sosem alszik – lapulva liheg
lustán nyitja a kapu fekete pofáját

hogy reggelente
lenyelje a nap új, keserű
piruláját

(Városi kórház, hajnali 4:00)

anioł stróż

Doktorowi Sławomirowi Falkowskiemu

nasz anioł stróż
przyjmuje w gabinecie
numer osiem

kiedy wchodzimy
patrzy znad okularów
oczami koloru chmurnego nieba

anioł martwi się
bo wie - że nie wie wszystkiego

a jednak codziennie
na swoim oddziale spraw śmiertelnych
anioł - z diabelskim uporem toczy walkę
z nieoperacyjnym czasem

czasem - wydaje mi się
że widzę go - jak unosi się
na białych skrzydłach fartucha
wysoko, wysoko aż pod gabinet
samego ordynatora najwyższego

częściej jednak zmartwiony anioł
wręcza skierowanie na chemię
trzeba przejść przez piekło - mówi
- to jedyna droga do nieba!

nasz anioł stróż rzadko się śmieje
uśmiecha się tylko lekko, kiedy
z białych wydruków z wynikami
znikają małe, złośliwe strzałki
cieszy się, że ciągle jeszcze
nie będzie musiał
nam nieba przychyłać

wie przecież, że tam
tylko nudne, wieczne
odpoczywanie

(Instytut Onkologii, Warszawa 22. 06. 2012)

Órangyal

Slawomir Falkowski doktornak

a mi őrangyalunk
rendelőjében fogad
a nyolcas szám alatt

belépünk
szemüvege fölött átnéz
felhős égszín szemmel

az angyal aggódik
mert tudja – hogy mindent nem tud

naponta mégis
ördög-konokul küzd
halálügyi osztályán
a nem-műtéti idővel

néha – úgy tetszik
látom őt – hogyan emelkedik fel
köpenye fehér szárnyain
feljebb, feljebb egészen
a legfőbb főorvos rendelője alá

az aggódó angyal gyakrabban
mégis beutalót ad kémiaára
a poklon át kell menni – mondja
– az égbe csak ez az út visz!

a mi őrangyalunk ritkán nevet
csak úgy elmosolyodik, ha
a leletek fehér úrlapján
eltűnnek a pici, gonosz nyilak

örül, ha még mindig
nem kényszerül
megnyitni előttünk az eget

de hisz tudja, hogy ott
csak unalom van, örök
pihenés

(Onkológiai Intézet, Varsó, 2012.06.22)

chemia

w jednym ciele
śmierć walczy ze śmiercią
karmiąc śmierć amarantową trucizną
wczepiona wenflonem zmija kroplówki sączy jad

sprzeczni z ciałem, skłóćeni z ciałem
gubią nadzieję
jak włosy

(Instytut Onkologii, Warszawa)

kemó

egy testben küzd halál a halállal
málnapiros mérreg táplálja a halált
kanüllel bebökött infúziós kígyó
cseppenti a mérget

a test ellenében, a testtel haragban
veszejti a reményt
miképpen a hajat

(Onkológiai Intézet, Varsó)

nie zatrzymuj umarłych

nie zatrzymuj umarłych
oni już swoje przeszli
i wrócili do domu
początku i końca

teraz to ty krocysz
czarną ścieżką
bezwolnie przeskakując
wyrzucone oczka

od miłości do miłości
od grobu do grobu

samotny pionek
w planszowej
grze życia

ne tartsd vissza a holtakat

ne tartsd vissza a holtakat
a magukét ők már megtették
és hazatértek
a kezdethez és a véghez

most te lépsz
a fekete ösvényen
átugrálva tehetetlenül
az eldobott szemeket

szerelemtől szerelemig
sírtól a sírig

magányos figura
az élet társasjátékán

wdowa

zapomniała, że mogła być potrzebna komuś
wyblakła czarna suknia codziennie noszona
w zeszłym roku pies odszedł - pobiegł za swym panem
położył się przy łóżku, zapiszczał i skonał

codziennie czyści pastą zszarzałe lastrico
jeszcze mokre od deszczu po wczorajszej burzy
malować trzeba ławkę łańcuchem przypiętą
za grób chować słoiki bo kradną łobuzy

dziś bzu przyniosła bukiet - nieboszczyk sam sadił
działka leży odłogiem, a dbać nie ma komu
posiedzi jeszcze trochę, bo nogi zmęczone
i spieszyć się nie musi... nikt nie czeka w domu

az özvegy

feledte, hogy valakinek szüksége lehetett rá
naponta hordott fakult fekete ruha
tavaly a kutya távozott – futott a gazdája után

naponta tisztítja pasztával a sírkövet
még nedves a tegnapi vihar esőjétől
festeni kéne a leláncolt padot
a sír mögé bújni, mert üvegeket lopnak a csibészek

ma orgonacsokrot hozott – még az elhúnyt ültette
parlagon a telek, nincs ki ápolja
még egy cseppet üldögél, mert a lába fáradt
és sietnie sem kell ... otthon senki sem várja

wracają do nas

*wracają do nas wierszem, który sam się pisze
światłem odbitym w szybie, piórkiem na poduszce...*

starym kluczem - szczęśliwie w końcu znalezionym
pajęczkiem - wędrującym nie wiadomo skąd
nocną ćmą co z furkotem wpada do pokoju
obcym kotem, co dziwnie łasi się do rąk

są z nami w niespokoju pustego mieszkania
w każdej dnia codziennego niecodziennej chwili
czujemy ich tak mocno, tak czule, tak blisko
jakby wciąż byli z nami, jakby ciągle żyli

nasi bliscy umarli – modlimy się za nich
codzienne zdrowaś Mario, wieczne Ojczy Nasz
puste miejsce przy stole w wieczór wigilijny
boleśnie pusty talerz w wielkanocny czas

pozostaje nam czekać i żyć i pamiętać
i wierzyć, mocno wierzyć, że po tamtej stronie
kiedyś w trudnej godzinie, w godzinie ostatniej
przytulą nas do serca ukochane dłonie

visszatérnek hozzánk

*mint magától íródó vers, jönnek vissza hozzánk
ablaküvegen csillanó fényként, kis toll a párnán...*

régi kulcsként – ami végül szerencsére megkerült
pici pókként – mely ki tudja honnan vándorolt
éjjeli lepkeként, mely süvítve csapódik a szobába
idegen macskaként, aki furamód dörgölőzik a kézhez

itt vannak velünk az üres lakás nyugtalanságában
napjaink nem mindennapi pillanatában
oly erősen, oly érzéken, s oly közel érezzük őket
mintha még mindig velünk lennének, mintha még élnének

közeli halottaink – értük mondunk imát
nap nap után üdvözlégy Mária, örök Mi Atyánk
szenteste asztalánál üresen hagyott hely
húsvét napján fájón üres tányér

marad nekünk a várakozás és az élet és az emlékezés
és a hit, az erős hit, hogy amott a túloldalon
majd egy nehéz órán, a végső órán
drága tenyerek szorítsanak szívükhöz bennünket

... dziś żałuje wszystkiego

dziś żałuje wszystkiego
czego... nie robiła
tych fikołków szaleństwa
skoków wyobraźni

tego co odłożyła
na niedoczekanie
na później i na potem
które nie nadeszło

sukno życia szeleści
starannie zwijane
zagniecenia jak zmarszczki
na dojrzałej skórze

układa w szafie lata
spokojnie przespane
pamięcią przesypuje
niech starczy na dłużej

i tylko ciągle boli
stłuczone kolano
pod staruszki sukienką
ciemną jak nieszczęście

tylko wiśni karminem
na wyschnięte wargi
skapuje sok z dzieciństwa
smak za którym tęskni

... ma mindent sajnál

ma mindent sajnál
amit ... nem tett meg
a vadulás bukfenceit
a képzeletbeli ugrásokat

azt, amit félretolt
ráérősen
későbbre és azutánra,
mely nem jött el

susog az élet szövete
gonddal hajtogatva
a gyűrődések mint ráncok
az érett bőrön

fiókjába hajtogatja
a nyugodtan átaludt éveket
emlékezést hint rá
hogyan tartson ki sokáig

és csak fáj és fáj
a megütött térd
az anyóka ruhája alatt
sötétlő bánat gyanánt

csak a meggypiros
szikkand ajkon
csordogál még a gyermekkor szirupja
íz, mely után vágyakozik

Dąb dziadków

Pod starym dębem dziadków
w niekoszonej trawie
milczą dwa wiklinowe
wyblakłe krzeselka

Tak blisko obok siebie
ramię przy ramieniu
twarzami plecionymi
słońca wyglądając

Jak gdyby oni
właśnie się podnieśli
z trudem wstali
skończywszy poranną herbatę

i weszli razem wolno
w cichy cień
ogrodu

Nagyszülék tölgyfája

Nagyszülék vén tölgyfája alatt
kaszálatlan fűben
hallgat két vesszőfonatú
kifakult kis szék

Oly közel egymáshoz
kar kar mellett
fonott arcuk
a napba néz

Ha ők ketten
most felkelnének
nehézkesen felállnának
kiinnák a reggeli teát

és lassan együtt mennének
a kert
csendes árnyékába

fotel babci

wrośnięty w dzieciństwo
strażnik kaflowej kuchni

pogrzebacz z bajek zapatrzony w słońca fajerek
czary węgielków, ogień trzaskający zaklęcia
piernik z kajmakiem i sękacz, przysmaki domowego królestwa

... fotel babci

wysokie oparcie - pociemniałe drewno draśnięte wojną
wybłyszczone palcami poręczce - nogi groźne łapy lwa
między którymi gubiły się koraliki

zamknięty zapachem sieni świat
prosty jak kołysanka

... wielka tajemnica

za oknem z powieką okiennicy
tłumiony zielenią huk pociągu

znikąd - donikąd

a nagymama fotelja

gyermekévekbe gyökerezett óre
csempézett konyhának

napbanező vaskályha mesebeli tűzpiszkálója
szén mágiája, pattogó tűzvarázslat
cukormázás mézeskalács és fátörzs, az otthon-királyság zamata

... a nagymama fotelja

magas támasz, háborúkarcolta sötétedett fa
ujjaktól csillogóvá lett karfák – lábaik rémítő oroszlánkarmok
közöttük tűntek el a gyöngyszemek

szénaillat zárt világa
egyszerű, mint a bölcső

... óriás titok

szemöldök-zsalugáteres ablak mögött
zöldbe fúlva zakatoló vonat

sehonnan - sehová

królestwo gałgankowe

pudełko po landrynkach - jak bajka dzieciństwa
zardzewiał kufer skarbów w nim drogie kamienie
paciorków szklanych tuzin, oczko od pierścionka
guziki i cekiny co w słońcu się mieniają

z nadpalonej firanki - lalczyna sukienka
i biała, krochmalona z ojca kołnierzyka
talizman broszki babci, grzebień szylkretowy
porcelanowy grzybek, gałka od stolika

wypłowieła tasiemki duszą mnie za gardło
połamane żyłki wciąż kaleczą serce
pinezką zardzewiałą przypinam do korka
marzenia i miłości - te pierwsze, dziewczęce

strzała szpilki amora - ciągle jeszcze boli
ciągle jeszcze dokucza - choć życie minęło
drobiazg dni rozsypanych - skarb księżniczki małej
nić ariadny ze szpulką toczy się pod krzesło

łzy wsiąkają w chusteczkę kordonkiem obszytą
za chwilę zacznę kichać bo kurz mnie uczuła
zamykam pudło wspomnień, szczęście gałgankowe
księżniczka srebrnowłosa... królowa bez króla...

rongyos királyság

savanyúcukros doboz – gyermekkor meséje
rozsdás kincstár benne tucatnyi üveggyöngy, gyűrű köve
gombok és napban váltakozó gyöngyfűzér

megperzselt függönyből – babaruha
és apa fehér, keményített gallérja
a nagymama brosstú talizmánja, teknőcháj fésű,
porcelángomba és egy fogantyú az asztalból

fakult szalagok szorítják a torkom
elpattant zsilett ma is szívet sebez
rozsdás gombostűt bökök a dugóba
hogyan lezárja az első, kislányos álmokat és szerelmeket

álmor nyíla pici tű – még mindig fáj
bánt még mindig – noha az élet tovább
széthullott napok kacatja – hercegkisasszony kincse
ariadne fonala gurigástól a szék alá gurul

könnyet itat a selyemmel szegett kendő
egy pillanat és tüszentek, mert zavar a por
zárom az emlékek dobozát, a rongyos boldogságot
ezüsthajú hercegkisasszony... királynő király nélkül...

rzeka dzieciństwa

Mojemu ojcu, 3 października 2011

wspominam Świder - płytką, wartką rzekę
z piaszczystymi łachami i żółtawą wodą
gdzie w chłodnym cieniu, aż gęstym od mięty
furkotały błękitem ważek lśniące skrzydła

moja rzeka dzieciństwa...

krętym, silnym nurtem pulsuje na skroniach ojca
tętni pod papierową skórą, gubi się w gęstwinie brwi
dotykam jej i czuję drżący wysięk ryby płynącej pod prąd
... słyszę śmiech - mama woła z brzegu

słońce rozbija wodę na miliony lśnień
na rozgrzanych policzkach
dziwnie słone krople
wołam: tato poczekaj!

puszczasz moją rękę, uśmiechasz się
jak z zwykle trochę łobuzersko
i przepływasz w milczeniu sam
... na drugi brzeg

a gyermekkor folyója

Apámnak, 2011 október 3

emlékszem a Świderre – a sekély, fűrge folyóra
homokzátonyaira és sárgás vizére
ahol a mentától dús hús árnyékban
kéken csillogó szárnyukkal zizegve zúgtak a szitakötők

gyermekkorom folyója...

kanyargó, heves örvénnyel lüktet apám halántéka
papírbőre alatt dobog, s elvész a szemöldök sűrűjében
érintem és az árammal szembeúszó hal remegő feszülését
érezem

... hallom a nevetést – mama kiált a partról

millió szikrára bontja a nap a vizet
tüzes arcokon
fürán sósak a cseppek
kiáltok: apa várj!

kezem elereszted, mosolyogsz
kissé hamiskásan mint mindig
és halkán egyedül átuszol
... a túlpartra

za dzień

Januszowi 26.09.2010

za dzień
co niecodzienny
za razem z góry na dół
i mozolnie pod górę...
za ramie w ramie i ręka w rękę

za nieporządki i za poukładane
za spory, dyskusje i zdania odrębne
wspólne murem i solidarne przeciwko
za planowane wycieczki i nieodbyte podróże

za gasnące ognisko i podsycany ogień
za grzyby i ryby, co nie biorą
za ojca zegar z kukułką
porcelanowy serwis mamy

za życia reklamówkę
miłości torbę wielorazową
za ciche dni i burzliwe noce
rozsypane i pozbierane

za wielkie kłótnie i małe złości
za zbędne i niezbędne
za obok i razem
za tutaj i wszędzie

i za...
... zawsze bądź!

másnap

Janusznak, 2010.09.26

másnap
ami nem mindennapi
egyszerre fentről le
és kínlódva felfelé ...
kar karban és kéz a kézben

rendetlenségek után és rendrakás után
civódások, viták és különvélemény után
együtt mint fal és szolidárisan ellene
kitervelt kiruccanások és elhalasztott utak után

kihúnyó tűzrakás és a felgerjesztett tűz után
gombák és halak után, mert nincs kapás
apa kakukkos órája után
mama porcelán készlete után

az élet reklámtáskája után
a szerelem sokszorhasználatos táskája után
a csendes napok és viharos éjszakák után
szertehullott és összeszedett napok s éjek után

nagy veszekedések és pici haragok után
az egymás mellett és az együtt után
az ittenért és a mindenüttért

és azért...
... hogy mindig légy!

odchodzą od nas

odchodzą od nas cicho
w środku nocy, nad ranem
nawet gdy spodziewanie - to niespodziewanie

zbyt szybko, zbyt pośpiesznie, zbyt nieodwołalnie
zostawiając bezradnych nas, co z nimi byli
i sprawy nieskończone - nawet gdy skończone
i nawet gdy słuchani - słuchani nie dosyć
i nawet gdy kochani - kochani zbyt mało

wyławiamy z pamięci wydarzenia, słowa
co urastają teraz do rangi proroczych
pamięć płata nam figle, pamięć oszukuje

i już sami nie wiemy, czy nam się zdarzyli
pewność po stronie śmierci -
wielką niepewnością

itthagynak bennünket

csendben itthagynak bennünket
az éj közepén, hajnaltájban
ha várjuk is – váratlanul

túl gyorsan, túl sietve, túl végérvényesen
itthagynak bennünket tanácstalanokat, kik velük voltunk
és a lezáratlan dolgokat – még ha le is zártakat
és ha hallgattuk is őket – nem eleget hallgattuk
és ha szerettük is őket – túl kevésbé szerettük

kiemelünk emlékek közül történeteket, szavakat
s ezek most a jövődőlés rangára nőnek
tréfát űz az emlékezés, az emlékezés becsap

és magunk sem tudjuk már, velünk történtek-e
a bizonyosság a halál térfelén
óriás bizonytalanságban

Matka

Kiedy masz przybyć nosi swoja tajemnicę jak koronę
Z uśmiechem Mony Lizy wylawia z oceanu
odgłosy tej ryby złotołuskiej
Obrzękniętymi wargami powtarzając modlitwę
do wszystkich bogów świata tego i tamtego

W sweterek robiony na drutach
wplata marzenia o życiu lepszym
Do maleńkich bucików dodaje skrzydła, żeby niosły
byle nie za szybko - bo mógłbyś się przewrócić

Bólu już nie pamięta, zadziwiona tylko tym
że niebo nie pękło na pół, że dzwony całego świata
nie dzwoniły na twoje przybycie
miękką pępowinę zamienia w łańcuch

Każdą noc podpina tykaniem zegara
drżącą ręką sprawdza czyś nie chory
Strach jak wilk czeka na progu by dopaść i chwycić za gardło
Zawsze i nigdy - tylko jej prawdą
Piękniejszy od najpiękniejszych
mądrzejszy od najmądrzejszych
idziesz z jej cieniem rozpiętym jak parasol

Kiedy się jej wyrывasz by ruszyć w swoją drogą
zapakuje ci kanapki - oczywiście za dużo na wszelki wypadek

W ołtarz okna wpisana prosi Boga o śmierć szybką
- żeby nie sprawić kłopotu
Kiedy nie przychodzisz na cmentarz ona wie
że miałeś ważniejsze sprawy

Anya

Jöttödre koronaként titkot hord
Mona Lisa mosolyával halássza ki az óceánból
az aranyszájú hal hangját
Duzzadt ajkával imát mormol
valamennyi istenéhez ennek s annak a világnak

Kézzel kötött szvetterbe
jobb életről szőtt álmokat ölt
Szárnyakat ad az aprócska cipőnek, hogy vigyenek
ne túl gyorsan – mert még elesnél

Fájdalomra nem emlékszik, azt csodálja csupán
hogy az ég nem tört ketté, hogy a nagyvilág harangjai
jöttödre nem zúgtak fel
a puha köldök lánccá válik

Minden éjszakát óra ketyegéssel tűzdel meg,
reszkető kézzel lesi, beteg nem vagy-e
Rémület farkasat a küszübön vár, hogy torkon ragadjon
Mindig és soha – csakis az ő igaza ez
Szébb a legszebbeknél
Bölcsebb a legbölcsebbeknél
lépkedsz árnyékában mint kitárt esernyő alatt

Ha elszakadsz tőle, hogy útra lépj
szendvicset csomagol – persze jó nagyot, mert ki tudja

Az ablak oltárára írva gyors halált kér Istentől
- csak gondot ne okozzon
Ha épp nem jössz a temetőbe ő *tudja*
hogy fontosabb dolgod volt

białe drzwi

tu białe drzwi zamknięte szczelnie
przygniata sufit i tchu brak
tu drzwi bez klamek a za nimi
zdrowy rozsądek chorym dają

skłębione ogromnieją światy
i welon z gazy rozpościera
stara dziewczynka srebrnowłosa
z głosem jak pękające szkło

w sennym marzeniu zanurzeni
setny raz młodość przeżywają
złe głosy wołać nie przestają:
halinko chodź... halinko chodź!

białe fartuchy niosą ból
choć obiecują ukojenie...
na krepinowej twarzy strach
i sarnie ogromnieją oczy

falują ściany, pęka sufit...
pędzi kareta korytarzem
nie zdążę usnąć... usnąć... usnąć
w białego ptaka się przemienić...

odpłynąć lekko słodkim snem...
niewinnym snem w pigułce małej...
do ślubu idę... do ślubu...
do ślubu...

(Instytut Psychiatrii, Warszawa)

fehér ajtó

a fehér ajtót itt szorosan zárják
lefojt a plafon és légszomjad van
az ajtón itt nincs kilincs, mögötte pedig
józan észt osztanak a betegeknek

gomolyogva duzzad a világ
és gézfátyol terül szét
ezüsthajú öreg kisleány
hangja elpattanó üveg

álmos álomba merülten
ifjúságukat századszor megélik
a gonosz hangok kiáltása nem halkul:
halinka gyere! ... halinka gyere!

fehér köpenyek hoznak fájdalmat
habár enyhet ígérnek ...
krepp arcokon rémület
és az őzszemek óriásra nőnek

hullámoznak a falak, reped a mennyezet
betegkocsi robog a folyosón
nem érkezem elaludni ... elaludni ... elaludni ...
fehér madárrá változni ...

elúszni könnyű édes álommal ...
pici tablettában ártatlan álommal
esküvőre megyek ... esküvőre ...
esküvőre ...

(Idegyógy Intézet, Varsó)

na śmierć matki...

Mojej Matce, 30. 11. 2012

umiera wolno, nieustannie...

upływa jak kapiąca woda
zmniejsza się, kurczy i zanika
co dzień jej mniej i mniej zostaje

patrzę na palców suche kraby

co frędzle chustki zaplatają
tajemne węzły, święte kipu
ściskają burtę mojej ręki

jestem jej łodzią ratunkową...

mój oddech włosy jej rozwiewa
cienką, srebrzystą nić pajęczą
na bledziuteńkiej skórze głowy

uczę ją chodzić...

pochylona, ostrożnie drobi chwiejne kroki
na skraj przepaści ją prowadzę
ona nic nie wie...
... ja już wiem

i nic z dzieciństwa nie zostało...

ciemna dolina zapomnienia
furkocze chustka w białe grochy
pochylam głowę, spuszczam wzrok
by nie widziała jak się boję

teraz umieram... razem z nią

anya halálára...

Anyámnak, 2012. 11. 30.

lassan, egyfolytában hal meg ...
elúszik mint csepegő víz
mind kisebb, fonnyad s eltűnik
nap nap után kevesebb és kevesebb marad

nézem száraz rákujjait
ahogy kendőrojtokba sodródnak
szent kipu titkos csomói
kezem fedélzetét szorítják

mentőcsónakja vagyok...
leheletem szétfujja a haját
a vékony, ezüst pókfonalakat
feje sápadtacska bőrén

járni tanítom ...
görnyedve, vigyázva aprózza ingó lépteit
a szakadék széléig kísérem
ő nem tud semmit ...
... én már tudom

és semmi sem maradt a gyermekkorból ...
a feledés sötét völgye
a fehérpöttyös kendő surrogva röpköd
fejet hajtok, tekintetem hanyatlik
ne lássa mennyire félek

most meghalok ... vele együtt

boję się niepowrotów

Irenie Conti di Mauro

boję się niepowrotów

ciszy drzwi nie otwartych
pustki korytarza
nagich palców wieszaka
błagającego o płaszcz
krzyku ust wpólotwartych
na niepowitanie

boję się samotności

pustej cukiernicy z łyżeczką
co odmierzać cukru nie ma komu

boję się niepowrotów

cichych niewspominań
ust nieucalowanych

zimnych starczych dłoni
co jak ćmy grzeją skrzydła
w bladym kręgu światła

boję się niepowrotów...

félek, nem jövök vissza

Irene Conti di Mauronak

félek, nem jövök vissza

félek a nem nyíló ajtó csendjétől
az üres fogastól
a fogas csupasz ujjaitól
a kabátért könyörögőktől
félíg nyitott szájak kiáltásától
melyek nem köszöntenek

félek a magánytól

az üres cukortartótól a kiskanállal
mely nincs kinek cukrot mérjen

félek, nem jövök vissza

félek a csendes elhallgatásoktól
a meg nem csókolt ajkaktól

a hűvös vén tenyerektől
amik mint éjjeli lepkék melegítik szárnyukat
a sápadt fénykörben

félek, nem jövök vissza ...

jeszcze tylko trochę lata

schowam w albumie brzozy

jeszcze tylko zawieszę czas
pomiędzy rozpostarte palce dębu

jeszcze nadzieją podepnę
drżące blaszki topoli

wiatr - ciągle ciepły
usypuje życie w sterty zapomnienia

wiatr - ciągle ciepły
zmiata obumarłe dni

... czekam
jeszcze tylko trochę lata

csak még egy kevés nyarat

nyírágat rakok az albumba

még csupán visszatartom az időt
a tölgy kitárt ujjai között

még remélve beletűzöm
a jegenye zizegő levelét

a szél – a mindig meleg szél
a feledés halmára szórja az életet

a szél – a mindig meleg szél
elsöpri a kimúlt napokat

... várok
csak még egy kevés nyarat

Wigilia

na stole
śnieżny obrus
biały opłatek wiersza
księżyc skubie siwe siano zmierzchu
przy złotym rąbku talerza kochane dłonie
piernik pachnie i gwiazdy anyżu
na lukrowanym niebie

dom wieczny jak kolęda...
... twoje miejsce jedyne

tu nawet świece
kapią łzami
szczęścia

Vigilia

asztalon
hószín terítő
vers fehér ostyája
hold böködi az alkony deres szénáját
szeretett kezek a tányér arany szegélyén
mézeskalács illatoz és ánizscsillagok
a cukormázazs égen

*a ház örök, mint a karácsonyi dal
... egyedül a te helyed*

itt még a gyertyák is
könnyet csöppentenek
gyönyörükben

wiosenne wypalanie traw

na jednym metrze świata sto pięćdziesiąt śmierci
pisków, chrzęstów, tupotów malusieńkich nóżek
stopionych pancrzyków i zwęglonych ciałek
nerek, schowków, legowisk uwięzionych w dymie

świat się skończył, spopielił
wszystkie piętra łąki zanurzone
w duszącej, osmalonej ciszy

sterczą suche badyle szerniały ze zgrozy
jak drabiny do nieba z nagła rozstawione...

tavaszi fűégetés

a világ egyetlen méterén százötven halál
halála sikoltásnak, ropogásnak, lábacsák topogásának
pusztulása olvadt kis páncéloknek és szénné lett testeknek
üregeknek, rejtekeknek, füstbe zárt odúknak

a világnak bevégeztetett, elhamvadt
a rét minden emelete belemerült
a fojtó, szurkos csendbe

száraz kórók ágaskodnak rémülten. feketén
mint hirtelen égnek támasztott létrák...

cisza śniegu

jest w ciszy śniegu czuły spokój
westchnienie ulgi po dniu zbyt kolorowym
po bolesnej kwitnieniu wiosnie
lecie bujnym, wonnym, soczystym
jesieni dramatycznie barwnej

zima wszystko rozsypuje w proch
biel wygładza spojrzenie
ukrywa myśli druty kolczaste
zakrywa śmietniki przeżyć
wysypiska marzeń
ulice powrotów

jak w bajce dzieciństwa
płatki - opłatki sypią się
na srebrną głowę

płatki - opłatki
przywracają niewinność
odpuszczają grzechy

na poduszce dzieciństwa
zapadam w sen

a hó csendje

van a hó csendjében valami érzéki megnyugvás
felszabadult sóhaj az agyonszínezett
gyötrelmesen viruló tavasz után
a buja nyár, az illatozó, dúslevű
drámaian tarka ősz múltán

a tél mindent porrá hint
fehérség simítja le a tekintetet,
a gondolatot szögesdrót rejti
befedi az élmények szemétrakását
a remény-tárolókat,
a visszatérések utcáit

mint a gyermekkor meséjében
pelyhek – ostyák hullanak
ezüstös fejre

pelyhek – ostyák
visszahozzák az ártatlanságot
vétkeket bocsátanak

a gyermekkor vánkosán
álomba merülök

Alla prima

Uderzenie pędzla na płótnie
rozsypują się żółcienie kaczeńców
rozlewają fiolety bzów

Na nierównej fakturze pól
zboża zieloną falą płyną za pędzlem

Pod cieniem rzęsy stawy
ultramaryną wody mieszają obłoki
Pomiędzy garbami słowicznych zagajników
drżąca brzezina

Na tle świeże zieleni
niezliczone sady w równiutkich rzędach
przycięte palce gałęzi wkręcają w błękit
Ciepło różowi pąki

Obraz jaśniej, otwiera kwiaty, wybucha bielą
Wiatr zrywa płatki, ukośną kreską sypie, dotyka ziemi

Daleko poza blejtram drogi uciekają grafitem asfaltu

Mieszając na palecie barwy, słońce aż po horyzont
kładzie laserunek światła

Alla prima

Ecset-ütés a vásznon
hull szanaszét a körömvirág sárgája
orgonák lilája ömlik szét

Mezők egyenetlen szövetén
ecset nyomában búzák úsznak zöld hullámban

A tó szempilla árnya alatt
fellegek kevernek ultramarint
Fülemüle-ligetek hajlatai között
rezeg a nyír.

A háttérben üde a zöld
sok-sok kert egyenes sorai közt
ágak furakodnak nyírt ujjakkal a kékbe
A rózsabimbóknak melege van

Tisztul a kép, virágot nyitogat, fehérrel robban
Szél szaggat szirmot, ferde vonalban hullik s földet ér

Messzi képkeret mögül grafit aszfaltként szöknek az utak

A palettán színeket kever a nap, s a látóhatárra
áttetsző fényt fest

tu najbliżej do Boga

myśli czyste
jak szkło powietrza

tu najszczerzej
najprościej

echo boskie organy
huczy po żlebach

smreki w modlitwie
dłonie wznoszą

idziesz śladem świstaka

oczy modrych stawów
wpatrzone w niebo

(Zakopane, 14 luty 2001)

Istenhez itt a legközelebb

világos gondolatok
mint a levegő-üveg

itt a legőszintébb
a legegyszerűbb

isteni orgona echója
zúg a vízmosságokon

tenyerüket lucfenyők
emelik imára

lépdelsz a mormota nyomában

kék tavak szeme
tekint az égre

(Zakopane, 2001 február 14)

Świt na Gubałówce

Mgły rozścielone nisko okrywają miasto
błdy zwiewny baldachim zwolna unoszony
Na wschodnim horyzoncie różowieje niebo
zapala złotą iskrę a od iskry płomień

W końcu wybucha błyskiem, ognistym i rdzawym
wyłania się z ciemności złote jabłko słońca
Soczysta słodka kula kapiąca od soku
toczy się wciąż pod górę, wyżej, coraz wyżej

I liże złoty jezior ciemne ściany dolin
oblewa słodki nektar granitowe szczyty
a cisza się wypełnia ptasimi głosami

znad wielkiej kadzielnicy
wstają duchy gór

(„Dom Gościnny Gubałówka”, Wielkanoc 2014)

Pirkadat a Gubalówkán

Mélyre terített köd fedí a várost
lassan felszálló sápadtan lengő baldachin
Keleti horizonton rózsállik az ég
aranszíkrrát vet s a szikra lángot gyújt

Végre villanva robban, tüzesen és rozsdásan
aranyalma nap sejlík a sötétből
Bőlevű édes gömb sziruptól csepegő
gördül feljebb és feljebb, magasra, egyre magasabbra

És arany nyelv nyaldossa a völgyek falát
édes nektár ömlík a gránit csúcsokra
a csend pedig madárhangokkal teltík meg

Óriás tömjénfüstölő mögöl
ébrednek a hegyek szellemei

(„Gubalówka Vendégház”, 2014 Húsvét)

Zmierzch nad Tatrami

zmierzcha...

nad Giewontem
bieleje hostia księżycyca

w oczekiwaniu natchnionym
górkich szczytów pochylonych karki
Najświętszy Sakrament adorują

w ciemnych dolinach
konwalie srebrną nutą dzwonią
na majowe, wieczorne podniesienie

I rośnie boska cisza, ogromnieje niebo
i księżyc nad góry się wznosi...

oto Baranek Boży
który gładzi
grzechy świata

(„Dom gościnny Gubałówka”, 2014)

Alkonyat a Tátra fölött

alkonyat ...

a Giewont fölött
hold-ostya fehérlik

áhitatos várásban
hajlott nyakú bércek
imádják az Oltáriszentséget

sötétlő völgyekben
ezüst dalt csilingel a gyöngyvirág
a májusesti úrfelmutatáshoz

És terjed az isteni csend, óriássá nő az ég
és a hegy fölé száll a hold ...

íme Isten Báránycája,
mely elsimítja
a világ bűneit

(„Gubalówka Vendégház”, 2014)

W wielkim kościele Tatr

W wielkim kościele Tatr
pomiędzy ziemią i niebem
grzbiety gór dumnie trwają

nad ich wiecznymi garbami
codzienna celebrowanie
złotej monstrancji słońca

duch wiatru napędza
granitowe organy

gra oratorium
na wieczną chwałę
Boga

„Dom Gościnny Gubałówka”, Zakopane 2014

A Tátra hatalmas templomában

A Tátra hatalmas templomában
föld és ég között
büszkén tartják magukat a hegyhátak

örök púpjaik alatt
naponta miséznek
a nap arany tabernáculuma

szél lelke hajtja
a gránitorgonát

oratóriumot játszik
örök dicséretére
Istennek

„Gubatówka Vendégház”, Zakopane 2014

tyle tu jego wszędzie

tyle tu jego wszędzie

w mięciutkich szarotki listkach
w lepkiej świerkowej szyszce
w błyszczących oczach wiewiórek

tyle tu jego wokół

w powadze szarego granitu
w szumie halnego wiatru
w łoscocie szklanych potoków

tak tu blisko do niego

na podniebnych przełęczach
pod rozdartymi chmurami
w słońcu które oślepia

tak prawdziwie go czujesz

że padasz na kolana
bez tchu, oniemiały

że nic - tylko Bóg!

Zakopane, 13 luty 2001

annyi van belőle mindenütt

annyi van belőle mindenütt

puha gyopár-levelekben
ragacsos fenyőtobozban
mókusok csillogó szemében

annyi van belőle körülöttünk

a szürke gránit szigorában
a langyos tátrai szél zúgásában
üvegpatkok csörgésében

itt olyan közel van ő

az ég alatti hágókon
a szakadozott felhők alatt
a napban, mely elvakít

oly igaznak érzed őt

hogy térdre rogyasz
lélegzet nélkül, némultan

hogy más nincs – csak az Isten!

Zakopane, 2001 február 13

Mazowieckie krajobrazy

Niebo z ziemią zeszyte rudym trzciny sznurkiem
drżące kałuż lusterka pomiędzy skibami
Bledziutka ozimina zieloną mereżką
obszywa pól namokłych brązowy aksamit

Droga toczy się wąską, piaszczystą tasiemką
daleko, aż do lasu, gubiąc się w brzezynie
Cisza dźwięczy po krzyku nieznanego ptaka
Wisła skryta w zaroślach, rozlewa się, płynie...

Mazoviai tájképek

Földet az éggel nádak vörös zsinórja ölti össze
tócsák reszkető tükre a barázdák között
A sápatag őszi vetést zöld azsúr
hímezi körbe a felázott barna mezőn

Fut az út, a keskeny, homokos szalag
messzire, egészen az erdőig, s belevész a nyíresbe
Ismertetlen madár sikolya után a csend csilingel
bozótba bújva ömlik szét a Visztula, folyik...

Święty

święty, w starej kapliczce
na zakręcie drogi
za szklanym oknem skryty
milczy frasobliwie

ustrojony bukietem
kwiatów plastikowych
liczy białe obłoki
co płyną leniwie

obok życie się toczy
pędzą samochody
zostawiając na szybkach
spalin tłustych smugi

kiełkują lilie
wierne kapliczek strażniczki
bez odmawia różaniec
na swych pąkach grubych

(z cyklu „Mazowieckie Krajobrazy”)

A szent

a szent az ódon kápolnában
ott az útkanyarnál
az üveglak mögé bújva
aggódik és hallgat

díszítve művirágok
csokrával
a fehér felhőket számlálja
azok meg lustán úsznak

körötte az élet lüktet
autók rohannak
kis üvegjein hagyják
füstjük zsíros foltját

liliomok csiráznak
pici kápolnák őrzői
rózsafüzért nem morzsolnak
a duzzadt rügyeken

(a „Mazowiai tájképek” ciklusból)

kolor zapachu

w połowie drogi do wiosny
pod papierową czapką
rozpędził się hiacynt

poi brodę białych korzonków
ucieka ze szklanki

kostki pąków
blade z wysiłku
za kilka dni zdradzą

kolor zapachu

az illat színe

a tavaszhoz félúton
papírsapkájában
meglendült a jácint

fehér gyökereinek szakállát itatja
szökik a pohárból

rügyek kockái
erőlködve sápadnak
pár nap még és bevallják

illatuk színét

Kuźnia Hefajstosa

Blaknie modra emalia lipcowego nieba,
lato kipi, paruje, gotuje się, praży
Lepkie słodką żywicą młode palce szyszek,
mieszają zapach sosny, co się w tyglu warzy

Pod letnim wrzącym kotłem strzelają źdźbła złote,
chrzęści wyschłe igliwie, kłuje stopy bose
Pijany sokiem kwietnym bąk na wpółprzytomny
pod omdlałym łopianem wypatruje rosy

I nie ma ukojenia, gdy słońce się toczy
czerwoną kulą ognia, sypiąc iskier snopy
W tej wielkiej letniej kuźni, kuźni Hefajstosa
noc wykuwa w płomieniach sierp księżycy złoty

Héfaisztosz kovácműhelye

Sápad a júliusi ég kék máza
forr, gőzölög, fő, perzsel a nyár
Ifjú tobozok édes gyantától ragacsos ujjai
kavarják az üstben fővő fenyőillatot

Arany morzsák pattognak a rotyogó nyári kondér alatt
zörög a tűlevél, a meztelen talpat böki
Nektártól részegült dongó már-már eszméletlen
s ájult lapu alatt a harmatot bámulja

És nincs enyhülés, ha görög a nap
vörös tűzgömbje s szikrakévéjét hinti
Ebben az óriástégelyben, Héfaisztosz kovácműhelyében
lángokban kovácsolja ki a hold aransarlóját az éj

Moje lato wybucha ogniami nasturcji

Moje lato wybucha ogniami nasturcji
w secesyjnych wygięciach łodyżek zielonych
a na talerzach liści rosy krągłe krople
skaczą kulkami rtęci spadając w zagony

Moje lato smakuje nasturcjowym sokiem
zlizuje z ostróg kwiatów nektar cierpko - słodki
W gęstwinie bladych łodyg nie do rozplątania
liczy twardych nasionek podwojone kropki

Az én nyaramat a bőjtfű lobbantja lángra

Az én nyaramat a bőjtfű lobbantja lángra
zöldelő szárok szecessziós hajlataival
levéltányérokon harmatcseppek gömbjei
mint higanylabdacsok hullanak szökkenve az ágyásokra

Az én nyaram bőjtfű szirupot ízelve
nyaldossa virágsarkantyúk fanyar-édes nektárját
Sápadt szárok bozótjában tehetetlenül
számlál kemény magvakat a kettőzött cseppeken

Moje lato wypływa na powierzchnię stawu

Moje lato wypływa na powierzchnię stawu
drobną zieloną rzęsą zmieszaną z chmurami
a zegar lili wodnej z liścia cyferblatem
drży uparcie trącany ważek sekundami

Moje lato na stawie jedwabiem pokrytym
wyszywa brzegi miękką sitowia tasiemką
Nożyczki tataraku cienkim ostrzem liścia
tną świeży zapach mięty potrącaną ręką

Az én nyaram a tó tükrére úszik

Az én nyaram a tó tükrére úszik
felhőkkel kevert pici zöld pillákkal
a tavirózsa levének mutatóját a számlapon
másodpercenként rezzenti egy szitakötő

Az én nyaram a selyemmel takart tavon
a partokat puha gyékényszalaggal varrja ki
A fűrésztelep tárcsái keskeny élükkel
nyesik a kézlegyintette menta illatát

Moje lato ma zapach liści pomidora

Moje lato ma zapach liści pomidora
ma namiętą woń kopru pomiędzy rzędami
rozciętymi koronką naci marchewkowej
pomiędzy fioletową buraków falbanką

Moje lato z meandrem fasoli na tyczce
i z guzami kapusty, buraków pomponem
Moje lato w fartuchu wiejskiej ogrodniczki
co w kieszenie chrabąszcze zbiera pogubione

Az én nyaram paradicsomlevél illatú

Az én nyaram paradicsomlevél illatú,
az ágyások közt a kapor szaga átható
csipkésre szaggatott sárgarépa száruk
s köztük lila céklafodrok

Az én nyaram karón kacskaringózó bab
és káposztafej, pomponjával a cékla
Az én nyaram a falusi kertészlány kötényét hordja
és zsebébe elhullott cserebogarakat szedeget

Moje lato malwami podpiera parkany

Moje lato malwami podpiera parkany
i wspina się do nieba po pąków drabinie
Pod wielkie płachty liści rdzawo dziurkowanych
sypie talarki nasion w brunatnej łupinie

Moje lato złocistą aksamitek wstążką
rabatki opasuje od astrów różowe...
Uśmiecha się do wróbli, co psotna gromadą
rozdziobują dojrzałą słonecznika głowę

Az én nyaram mályvával támasztja a palánkot

Az én nyaram mályvával dúcolja a palánkot
és rügyek hágsóján kaptat az égnek
Rozsdás-lyukacsos levelek óriás lapjai alá
barnult héjú magvak tallérjait szórja

Az én nyaram mint bársony aranyos szegélye
a virágagyást rózsaszín őszirózsákkal öleli át
Mosolyt küld a pajzán verébsapatnak,
azok meg tépkedik a napraforgó érett kobakját

wieczór w ogrodzie

niebo zachodem się rozlało

w zielono - fioletowej ciszy
metronom świerszczy rytm podaje

po długich szyjach lili
wspina się zmrok

est a kertben

napnyugta ömlik szét az égen

zöld-lila csöndben
tücsök-metronóm ritmizál

liliomok nyurga nyakán
kapaszkodik az alkony

Marcowy ranek

Niebo szerokie w ołowianej ramie
łączy horyzont zygzakiem łożyny
Słońce nieśmiałym, sangwinowym piórkiem
na pożółkłym kartonie trawą łąki kreśli

Ziemia już zaorana, kiełkuje zielenią
Pola porozdzielane paluchami wierzby
patrzą kałuż oczami pod trzciny pędzelkiem

Tu Wisła zwalnia, zakręca, przysiada,
pluszcze, głaszcze, łaskocze przewrócone drzewa,
srebrną płotką migoce i rybaków kusi

Tu mazowiecka droga biały jęzor piasku
opuszcza aż do rzeki, moczy w płytkiej wodzie
Puchną baziami wierzby, co poczuły wiosnę

Ptak krzykiem przeraźliwym
tnie nadrzeczną ciszę

Z cyklu „Tryptyk Karczewski”

Márciusi reggel

Ólomkeretben a tágas égbolthoz
füzes köti cikkcakkban a láthatárt
A nap félénk, kicsi piros tollal
elsárgult kartonon fűvet rajzol a rétre

A föld felszántva, csíráznak a zöldek
Fűzfák ujjai osztják a mezőket
pocsolyák báméskodnak seprűpillákkal a nádak alól

Itt lelassul a Visztula, fordul egyet, leül,
fröcsköli, simogatja, csiklandozza a kifordult fákat,
ezüst kele villan és csábítja a halászt

Emitt fehér homoknyelvét a mazowiai út
egészen a folyóba ölti, a sekély vízbe áztatja
Duzzadnak a nyírfa barkái, érzik a tavaszt

Rémült rikoltással madár
hasítja a csendet a folyó felett

A „Karczewi Triptichon” ciklusból

Kiedy odchodzi lato

Kiedy odchodzi lato
na różańcach jarzębin
polne drogi odmawiają modlitwy

Wiejskie ogródki ze spóźnionym słonecznikiem
i ciepłym nagietków
Zrudziała fasola węzłami strąków dusi szczerbate parkany

Okna domów różowe fuksja i pelargonią
Pod ścianami ławeczki tajemnic sąsiedzkich
ze śpiącym pająkiem

Za wsią witraże złożonych brzoź nad senną kapliczką
Matka Boska porcelanowym okiem chmury liczy
Poblądle niebo odcięte lasem i spracowane ścierniska

W przewróconych przydrożnych rowach
nieprzeliczone świerszcze
wychwalają jesień

Ahogy távozik a nyár

Ahogy távozik a nyár
a berkenye rózsafűzéréen
imát mondanak a földutak

Falusi kertekben megkésett napraforgó
és melegségével a körömvirág
Hüvelycsomóival kipirult paszuly fojtogatja a kerítést

A házak rózsaszín ablakain fukszia és muskátli
A falaknál szomszédi titkok kispadjai
egy alvó pókkal

A falu mögött az álmos kápolna felett aranyozott nyírfa vitrázs
Porcelán szemekkel felleget számláló Szűzanya
Erdővel elmetszett sápadt égbolt és a megfáradt tarló

Felbolygatott útmenti árokban
ezernyi tücsök
dícséri az őszt

z zebra adama

na niepodobieństwo - na pokuszenie
z nim - przeciw niemu

gotowa tworzyć - gotowa niszczyć
kolekwentna - niekolekwentnie

zwyczajnie - niezwykła

codziennie otwiera miłość jak okno
nakręca dni na papiloty
pudruje codzienność

niestrudzenie prasuje życie
jak suknię odświętną

okryta futrem czułości sprawdza urodę
w lustrze jego uśmiechu

wieczorem namiętnością ściera cień z twarzy
noce szminkuje karminem

zapala światło

kiedy źle gubi łyzy - korale naszyjnika
nawleka łyzy - korale różańca

do końca jego
i do końca świata

ewa

ádám bordájából

hogy különbözzön – hogy csábítson
vele – ellene

kész alkotni – kész irtani
következetes – kiszámíthatatlan

egyszerűen – rendkívüli

naponta mint ablakot nyitja a szerelmet
hajcsavaróra tekeri a napokat
púderezzi a hétköznapot

az életet lankadatlan vasalja
mint ünneplő ruhát

érzékenység bundájába bújva nézi a szépet
és tükörben a mosolyát

estére szenvedéllyel törli arcáról az árnyat
az éjjeleket kárminnal sminkeli

meggyújtja a villanyt

ha veszíti könnyeit – nyaklánc koralljait
könnyeket fűz – rózsafüzér koralljait

az ő végéig
és a világ végéig

éva

dłoń

jak palce
jednej dłoni
łącznie rozdzielone

kiedy kciuk jednomyślny
- ucieka serdeczny
wskazujący nie zawsze
wskazuje to samo
środkowy - sam już nie wie
którą trzymać stronę

dłoń a każdy oddzielnie
razem a rozłączeni

zbyt blisko by zatęsknić
jedność oddzielona

i tylko mały jeszcze
o wszystkich pamięta
i ciągle ma nadzieję...

lecz cóż może mały?

a tenyér

mint az ujjak
egyetlen tenyéren
fűzve és külön-külön

ha egyetért a hüvelyk
- szökik a gyűrűs
a mutató sem mindig
ugyanazt mutatja
a középső – már maga sem tudja
mely oldalhoz húzzom

tenyér, de mind külön
együtt és elkülönülve

túl közel hogy áhítozzanak
együttre és különre

és még csak a kisujj
emlékszik mindegyikükre
és egyre remél...

na és mit tehet egy kicsi?

e-golębie

spod naszych palców
wyfruwają z trzepotem klawiatury
e-golębie

elektroniczni posłańcy
czystej wirtualnej miłości

kiedy trafiają do skrzynki
rozpalają srebrnym uśmiechem ekrany
naszych ciekłokrystalicznych
monitorów

e-galambok

ujjaink alól
billentyűket verdesve röppenek
az e-galambok

elektronikus küldöncei
tisztá virtuális szerelemnek

ahogy a fiókba hullnak
ezüst mosolyra gerjesztik a képernyőt
folyadékkristályos
monitorunkon

być może

być może
nie chodzi o ciebie
być może mój anioł smutku
zesłał mi miłość na pocieszenie

jesteś jedynym - jesteś wszystkimi mężczyznami świata
którzy z wargami obrzękniętymi od pocałunków
co noc usypiają w moich ramionach

jesteś jedynym - jesteś wszystkimi kochankami świata
których na dzień biorę w czułe posiadanie
jesteś narkozą - słodką trucizną
odroczeniem wyroku

na szczęście na
nie - szczęście
jesteś

talán

talán
nem is rólad van szó
talán bánatom angyala
küldött vigaszul szerelmet

egyedüli vagy – a világ összes férfiya vagy
kik csókotól duzzadt ajkukkal
karomban alszanak el

egyedüli vagy – a világ összes szeretője vagy
narkózis vagy – édes méreg
elnapolt ítélet

szerencsére
nem-szerencsére
vagy

pomiędzy

pomiędzy moją skórą
i twoim oddechem

jest łąka
drżąca od trzmieli

wiatr rozgania dmuchawce
na cztery strony rozkoszy

pomiędzy moją skórą
i twoim oddechem
pas startowy lotniska

po nim, ptaki naszych ramion
wzbijają się w niebo

köztünk

az én bőröm
és a te leheleted közt

rét terül el
darazsaktól remegő

szél szórja a pitypangot
a gyönyör négy égtája felé

az én bőröm
és a te leheleted közt
reptér kifutója

mögötte karjaink madarai
szállnak az ég felé

najpiękniejsze miłości

najpiękniejsze miłości...

to te niespełnione
obiecujące nieba
wietrzną huśtawkę

najpiękniejsze miłości...

to te niedokonane
usta suche pragnieniem
policzki rozpalone
myśli nieposkromione
aż święte od grzechu

najpiękniejsze miłości ...

jak wiersze...
ciągle pisane na nowo
jak zdania...
nie zakończone
kropką

a legszebb szerelmek

a legszebb szerelmek ...

a beteljesületlenek
egekét és
szellők hintáját ígérők

a legszebb szerelmek ...

a meg nem valósítottak
szomjtól száraz ajkak
feltüzelt arcok
merész gondolatok
már-már szentek a bűntől

a legszebb szerelmek ...

mint a versek ...
a folyton újraírottak
mint a mondatok ...
miket nem zárnak
pontok

nie trzeba nam

nie trzeba nam ciał żeby się pragnąć
jak powietrza... jak wody... jak nieba...

do środka środków, wnętrza wnętrza
do bólu pierwszego i ostatniego krzyku

... nie trzeba nam ciał

potrzeba tylko słów miękkich, magicznych
czułych jak wyszeptane pieszczoty
słów pocałunków, słów dotknięć

słów... jak ślady
drobnych łapek słowika
na białej kartce
świtu

nincs rá szükségünk

nincs szükségünk a testre, hogy vágyakozzunk
mint a levegőre... mint a vízre... mint az égre...

oda bentre, legfelülre
az első fájdalomig és az utolsó kiáltásig

... nincs szükségünk a testre

csupán puha, varázsos szavak kellenek
érzőek, mint a suttogott dédelgetés
csókok szavai, érintések szavai

szavak... mint a nyomok
az apró fülemüle lábak után
a pirkadat
fehér lapján

granica

granica pomiędzy
skórą i powietrzem

obcym, choć zawłaszczonym
i wciągniętym do płuc

pomiędzy plątaniną niepokornych włosów
wiatrem, co dotyka bez pytania
paznokciem, co się łamie o twarde blaty stołu

granica pomiędzy dozwolonym i zakazanym
ograniczonym, szczelnie zamkniętym przede mną

granica pomiędzy mężczyzną i kobietą
choćby tobą i mną

którą stale, nadaremnie
usiłujemy przekroczyć

határ

határ
bőr és levegő között

idegen, bár megszerzett
és a tüdőbe szívott lég között

dacos hajak gubanca
és a szél között, mely kéretlenül érint
a köröm között, mely kemény asztallapon török

határ a szabad és tilos között
az elkerített, előttem szorosan zárt között

határ férfi és nő között
akár csak köztem és közted

amin egyvégtében, mindhiába
törekszünk átugrani

Wiersz dla faceta, którego nigdy nie było....

Jest w każdym z nas kraina niewinności pierwszej
gdzie tamte pachną kwiaty, tamte szumią drzewa
Śpi w niej czas niewymienny na bolesną starość
trwa w niej miłość niezmienna mimo wielu przeżyć

Otwieram kluczem wiersza bramę do krainy
młodości niezmienionej i miłości pierwszej
Tam właśnie czekasz na mnie pochylając głowę
z uśmiechem zadumany nad tomikiem wierszy...

Vers egy sosemvolt pasihoz

Ott rejlik mindnyájunkban az első ártatlanság birodalma
ahol csak azok a virágok illatoznak, azok a fák susognak
Alszik benne a fájó öregségről visszaválthatatlan idő,
tart benne a sok élménnyel dacoló szerelem

A vers kulcsával nyitom a birodalom kapuját
az örök ifjúságét és az első szerelemét
Ott, épp ott vársz rám lehajtott fejjel
s mosollyal töprengsz a verseskötet fölött ...

zgubiłam cię

zgubiłam cię przed świtem
pomiędzy białymi drzewami snu

biegliśmy ośnieżoną aleją
noc bladła a gwiazdy szronu
topniały na mojej skórze

teraz cię nie ma
nawet twoje ślady
pod śniegiem

elvesztettek

még nem is pirkadt, ahogy elvesztettek
az álom fehér fáinak között

hóval hintett fazon futottunk,
az éj sápadzott, a zúzmaracsillagok meg
a bőrömön olvadtak

te most nem vagy
még nyomaid sincsenek
a hó alatt

w afekcie

codziennie
zabijamy się...

na tysiąc sposobów
dusimy w uściskach

trujemy pocałunkami

wbijamy w serca
sztylety słów

powieszeni
na własnych szyjach

utopieni w jeziorach łez

oskarżamy siebie
o zabójstwo
w afekcie

szenvedéllyel

minden nap
megöljük magunkat...

ezernyi módon
fuldoklunk ölelésben

mérgezünk csókokkal

szívbe szúrjuk
szavaink törjeit

akasztunk
önnön nyakunkra

könny-tavakba fojtunk

magunk ellen emelünk vádat
a gyilkolás
szenvedélyéért

i taka jestem krucha
słaba i nietrwała
ze swoim mózgiem
dłonią, pięcioma palcami

jak biały szkielet mewy
wyrzucony na brzeg
jak okruchy muszelek
szary kołnierz piany

wieczne morze i piasek
wieczne wydmy złote
bursztynu bryłka szklista
nieustanne trwanie

minę ja i ty miniesz
ślady zatrze woda
złota wydma i morze
i bursztyn zostanie

és olyan törékeny vagyok
gyenge és nem kitartó
az agyammal
tenyeremmel, az öt ujjammal

mint a sirály fehér csontváza
partravetetten
mint kagylók törmeléke
a hab szürke gallérja

örök tenger és homok
örök aranydűnék
borostyán üvegrög
öröklét

elmúlok és elmúlsz te is
víz mossa el a nyomokat
az aranydűne és a tenger
és a borostyán ittmarad

trójkąt nierównoboczny

a jednak zdarza się trójkąt nierównoboczny
gdzie ON - kąt samolubnie prosty
dyktuje miarę pozostałym kątom
również ramiona za jego przyczyną
w niesprawiedliwej pozostają sprzeczności

ON - ONA i... ta trzecia

cóż z tego, że suma kątów... i te rzeczy
co z tego, że gdyby wielkodusznie
zrezygnowali z ostrości swego narożnika
jak koło toczyli by się w znane i nieznanne

co z tego, że gdyby ramię rozerwali
jak strzała w nieskończoność
... skończonej miłości

a tak wszystko jest constans
i w obecnym stanie geometrii
tak musi pozostać

nemegyenlő szárú háromszög

szóval mégis csak van egyenlőtlen szárú háromszög
ahol ő, a FÉRFI – önösen egyszerű
mérceét diktál a két másik szögnek
épp ezért maga is az egyik szár

FÉRFI – NŐ és ... az a harmadik

mit számít, hogy a szögek összege ... és azok a dolgok
mit számít, ha kegyesen
lemondának saját szögük éléről
kerék gyanánt fordulnának ismert és ismeretlen felé

mit számít, ha a szárak elpattannának
miként nyílveessző a lezárult szerelem
... végtelenjében

amúgy minden constans
és a mértan mai állása szerint
így is kell maradnia

nie czekaj na mnie więcej ...

nie czekaj na mnie więcej
na uśpionym dworcu
nie szukaj na peronach
tam już tylko echo...

wypij w barze zaspanym
jedno ciepłe piwo
siedząc na starej ławce
wśród wygasłych petów

nie ufaj nigdy więcej
zepsutym zegarom
nasz pociąg już odjechał
niezgodnie z rozkładem

co było nie powróci
dramat pierwszej klasy
spóźnionym osobowym
z tobą nie pojedę!

többé ne várj rám...

többé ne várj rám
az alvó állomáson
ne keress a peronon
ott már csak a visszhang...

igyál az álmos büfében
egy meleg sört
az öreg padon ülve
beoltott csikkek között

ne higyj soha többé
az elromlott óráknak
a mi vonatunk már elment
hiába is a menetrend

ami volt, nem jön vissza
az első osztály drámája
a késett személyen
veled nem utazom!

igła

pierwsza z kości i rogu - później metalowa
łączyła igła skóry i futra zwierzęce
zszywała sieć rybacką srebrną łuską startą

szpilką wpięta w perukę egipskiej królowej
wyjęta z laki koka egzotycznej gejszy
zgubiona w stogu siana, łkała w gramofonie
tonęła w białej pianie misternych koronek

przypinała welony, zaklinała woo-doo
śnieżną bielą paluszków perły naszywała
haftowała sztandary i zszywała rany
robotnica, artystka, patriotka, wiedźma ...

łączy co rozłączone - łąta co porwane
ceruje co przetarte, fastryguje, pruje
wpuszcza i upuszcza, tłoczy i odciąga
przynosi ukojenie przy śmiertelnym bólu

leczy ciężkie choroby, uśmierca planowo
narkotykiem upaja, przestrzega szczepionką
drzazgę z palca wyciąga - potem leci w kosmos...

wpięta w rąbek firanki, wbita w poduszczeczkę
kobieca przyjaciółka i nieprzyjaciółka
ucho anioła - pazur diabła

igła

a tú

az első csontból és szaruból – azután fémből,
fűzött bőrt és állati szőrmet
halászhálót öltött csiszolt ezüst pikkellyel

tű tűzte parókáját egyiptom királyasszonyra
kihúzták egzotikus gésa lakkozott kontyából
nyomaveszett szénakazalban, sírt a gramofonban
belefült vékony csipkék habjába

öltött fátylakat, rejtőzött vuduba
hófehér ujjacskákkal gyöngyöt fűzött
hímzett zászlókat, sebeket varrt be
munkásnő, művésznő, hazafi, boszorkány...

összeölti mi szétesett – éveket mik eltépődtek
stoppolja mi elkopott, bont
behúz és kienged, összehúz és széjjelhúz
enyhet kínál halálos kínban

gyógyít súlyos kórt, gyilkol szándékkal
droggal mámorít, oltással óv
szálgát ujjból kiemel – majd repül a kozmoszba ...

függönyszegélybe bökve és kispárnába szúrva
a nő barátja és ellensége
angyal füle – ördög karma

tű

deska do prasowania

na autostradzie donikąd
którą codziennie przejeżdżam
z kuchni do bardzo codziennego pokoju
arcypojazd kobiecych marzeń na uwięzi sznura

- żelazko

omija starannie pułapki szwów
zakręty stębnowań
wyboje guzików

wyprane w najlepszym proszku
beznadziejnie spiętrzone
szczyty cierpliwości

górska droga bez końca
i znaków drogowych

najpierw wzruszająca niewinnością
dolina dziecięcych koszulek

za nią puszyste
zagajniki ręczników

zapisane świętami nie do wywabienia
pola białych obrusów

rozłożone gładziutko równiny pojednań
rzeki zwątpień, mosty nadziei

nad jeziorami łez
łąki pościeli wypranej ze snów
wypalony ślad serca

nad nim
w piórach pary
ptaki męskich koszul
rozkładają trzepoczące skrzydła

vasalódeszka

semmibe vivő sztrádán
melyen naponta átutazom
a konyhából a nagyon nappali szobába
női álmok zsinórra fűzött legfőbb járgánya

- vasaló

gonddal kerületi varratok csapdáit
foltok fordulóit
gombok kátyuit

pompás szerekben mosott
reménytelen halmok
a türelem csúcsain

végtelen hegyi út
jelzőtáblák nélkül

legelöl a naívságukkal megható
gyermekingek völgye

mögöttük bolyhos
törülközők bozótja

ünnepek tisztíthatatlan jeleivel
fehér abrosz-mezők

békekötések kisimított síksága
kétségek folyói, remények hídjai

könnytavak felett
álmoktól mosott ágynemű mezők
szív kiégetett nyoma

felette
a gőz fodrai között
férfiing madarak
vergődő szárnyukat terjesztik

Torebka

jestem damską torebką...

niemodnym wyborem
znośnym pamiętnikiem
jedyną wierną przyjaciółką

pomocą w prawdopodobnych przypadkach
nieskończoną galerią osobliwości kobiecych
z pękiem kluczy do czarodziejskich zamków

jestem damską torebką...

listą zbędnych zakupów
karminową szminką
kwitem z pralni chemicznej

kodem co nie koduje
pinem co nie napina
dowodem co nie dowodzi

jestem damska torebką...

kopertą z nienapisanym listem
nie nadającym nadawcą
adresem bez adresata

jestem damska torebką...

wiecznym piórem ze skrzydła adama
jednorazową zapalniczką bez gazu
agrafką - co już nigdy niczego nie zepnie

jestem damską torebką... znalezioną na torach

Női táska

női táska vagyok ...

divatjamúlt választásé
benne emlékkönyvvel
az egyetlen hű barátnővel

sejthető esetek társaként
női hóbortok véget nem érő galériájával
kulccscsomóval varázsos zárakhoz

női táska vagyok ...

főlöszleges bevásárlások listájával
kárminpiros rúzzsal
egy cédulával a vegytisztítóból

kóddal mely nem kódol
csattal mely nem csatol
igazolvánnyal mely nem igazol

női táska vagyok ...

megíratlan levél borítékával
fel nem adó feladóval
címmel címzett nélkül

női táska vagyok ...

ádám szárnyából egy örök tollal
egyszerhasználatos gyújtóval gáz nélkül
biztostűvel - ami már soha semmit sem fűz

női táska vagyok ... mit vágányok közt leltek

szafa babel

bazarowe zakątki pokus
targowe zaułki nadziei
podróże bez paszportu

dezynfekowane cudze istnienie
na wagę i sortowane

ugniecione w koszach
rozkrzyżowane na wieszakach
dziwadła błędnych decyzji

ofiary wyprzedaży
niespełnione nadzieje
stracone pieniądze

harlequiny odzieżowe

zmechacony, sfilcowany
przeгляд niemody wybranej

wielojęzyczny teatr

bohaterowie generalnych porządków
nieprzeliczeni tekstylni statyści
seans bardzo spirytystyczny

w zbyt wielu aktach

uduszeni proszkiem i prochem
skropieni wodą damską, męską i święconą
niewygodni świadkowie likwidacji
nieprzebrane tereny łowieckie
ciuchy nieprzekopane

szafa babel

bábel szekrénye

bazári kísértések színhelye
vásári vágyak sikátorai
utazások útlevél nélkül

idegen lények fertőtlenítve
kilóra és válogatva

kosarakba gyúrten
vállfákra feszítve
hibás döntések szörnyszülöttei

áldozatai kiárúsításnak
nem teljesült reménynek
elherdált pénzeknek

viseleti pojácák

bolyhosak, filceltek
ódivatú válogatott szemléje

soknyelvű színház

nagytakarítások hősei
számlálatlan textilstatiszták
óriási spiritiszta szeánsz

túl sok felvonásban

ilyen s olyan porokba fojtva
permetezve női-, férfi- és szenteltvízzel
felszámolások kellemetlen tanúi
jelöletlen vadászterepek
át nem válogatott rongyok

bábel szekrénye

filizanka

ocalona z powodzi wrzątków i naparów
wyczyszczona starannie z brunatnych osadów
z wytartym złotym rąbkiem czule całowanym
spragnionymi ustami gości i sąsiadów

kruche uszko wygięte trochę staroświecko
garść fiołków malowanych co już znikły prawie
sierota ocalała z wojennej pożogi
ostatnia romantyczka w babcinej zastawie

dotykam delikatnej skóry porcelany
ile lat ma ta miłość już chyba nie zliczę
nalewam znów herbaty cierpkiej jak wspomnienia
łagodząc gorycz wspomnień łyżeczką słodczy

A csésze

forróvizek, főzetek özönétől mentve
barna üledéktől gonddal tisztogatva
vendégek és szomszédok szomjas ajkával
érezőn csókolgatott kopott aranyszegéllyel

kissé ómódián hajlított törékeny fül
már-már eltűnt maréknyi festett ibolya
árva, mely túlélte a háborús vészt
a nagymama készletének utolsó romantikus darabja

lágyan tapintom a porcelán bőrét
talán már nem is számlálom, hány éve tart ez a szerelem
újra felöntöm teával, fanyarral mint az emlékek
kanálka cukorral enyhítve az emlékezés fanyar ízét

cicha noc

cicha noc
święta noc
Bóg się rodzi...

w ubogiej stajence
w żłóbku na sianku
Jezus malusieńki

a wokoło bydełko
owieczki, baranki
może krówka, może konik

cicha noc
święta noc
Bóg się rodzi...

na świeżutkim obrusie
w bielutkim opłatku
niewinne dzieciątko

a na stole postne jadło
a na świecie przebaczenie

Bóg się rodzi...
Bóg się rodzi...
Bóg się rodzi... ludziom

zarąbane
zatłuczone
z jabłkiem w pysku - nie krzyczą
w galarecie - nie płaczą
posiekane - nie klęczą
upieczone, rumiane
pokrojone, podane
na złożonych półmiskach
świąt czekają

cicha noc
święta noc
Wigilia

Bóg się rodzi...
Bóg się rodzi... ludziom

dziś dzień przebaczenia
dziś noc odpuszczenia
dziś mogą ludzkim głosem

... nie chcą

csendes éj

csendes éj
szentséges éj
Krisztus születik ...

nyomorúságos akolban
jászol szénájában
Kisjézus

körötte tehénkék
juhok, bárányok
talán kisború, talán lovacska

csendes éj
szentséges éj
Krisztus születik ...

friss, tiszta abroszon
hófehér ostyában
ártatlan kisgyermek

bőjti étek az asztalon
bűnbocsánat a világban

Krisztus születik ...
Krisztus születik ...
Krisztus születik ... az emberért

Felvágták
kiverdesték
almával szájukban – nem kiáltanak
kocsonyában – nem sírnak
aprítva – nem térdelnek
sütve, pirítva
felszelve, tálalva
ünnepre várnak
csendes éj
szentséges éj
Vigília

Krisztus születik ...
Krisztus születik ... emberért

megbocsátás napja ez ma
engesztelés napja ez ma
emberhangjuk szólhatna ma
... nem akarják

wysypiska

himalaje odpadków
alpy nieczystości
rosną góry do nieba

życie przetrawione
wyplute, wydalone
do kloaki miasta

brudne sekrety domów
zsyków pamiętniki
i raporty śmietników
tajne i cuchnące

pulsują górotwory,
ogromnieje kopiec
śmierci niedokonanej
śmierci nadtrawionej
gazuje, kompostuje
miesza się i gnije

smród - jak symfonia śmierci
grana na organach piszczele
świńskich gnatach, kryzach rybich ości
ścierwie zwierząt i drobiu
ścięgnach szmat spętlonych
trze począcej na wietrze
folii wietrznie - żywej

unoszą się nad czyścem
wrony - aniołowie
szybują ponad piekłem
wrony jak demony

krążąc, szukają zera
co ziemi - co niebu?

sortownia biologiczna
ciągłość współistnienia
litościwych robaków
armia wyzwoleńcza

tu koniec i początek
tu czyściec i piekło
i nadzieja na niebo...
wątła jak źdźbło trawy

szemétdombok

hulladék-himaláják
szenny-alpesek
a hegyek édig nőnek

az élet emésztve,
kiköpve, belökve
a város kloákájába

házak szennyes titkai
széttárolók emlékezete
és tudósítások a szemetesből
rejtettek és bűzösek

lúktet a hegyképződmény
a kupac óriásra nő
tökéletlen halál ez,
túlérett halál ez
gázosul, komposzttá lesz
vegyül és elrothad

a bűz – a halál szimfóniája
mit játszanak sípcsontok orgonáján
disznócsontokon, halvázakon
állatok és baromfiak tetemén
gubancolt rongy szálán
szélben vergődő
öröklétű fóliákon

a purgatórium fölé szállott
varjak – angyalok
a pokol fölött röpdösnek
a varjak mint démonok
köröznek, kutatják a zsákmányt
ami a földé – az az égé

biológiai válogató
folytonos együttélés
könyörületes férgek
felszabadító hadserege

itt a vég és a kezdet
itt a tisztítóút és a pokol
és ég felé vágódás
mely törékeny mint fű pengéje

moje miasto

... zarasta blizną czasu
domy po operacji plastycznej
tynki kryją postrzałowe rany

moje miasto, wycinane
skalpelem architekta
biegnie bez tchu

ulicami zbyt wąskimi
zbyt tłocznymi, żeby dostrzec
niedopaloną pamięć
pamiątkowych płyt

wyschnięte kwiaty
zatarte litery
stu...
dwustu...
pięciuset...

historia już nie wychodzi z kanałów
nie śpiewa w ruinach

... *warszawskie dzieci...*

warszawskie dzieci milczą

domy mojego miasta
w swojej próżności
sięgają coraz wyżej

dachy bez wykrzykników anten
okna bez zamyśleń parapetów
miejsc na gniazda gołębi
ptaki oszukane
ptaki bezdomne
zabijają się o lustra ścian
moje nowe, luksusowe miasto
zamyka usta poetom

nawet księżyc
niemodny i blady
przy podświetlonym billboardzie

Az én városom

... az idő hegeivel gyógyulnak be
plasztikai műtét után a házak
vakolat fedi a lőtt sebeket

az én városom kimetszve
építész szikéjével
fut zihálva

a túl keskeny utcákon,
a túlzásúfoltakon felöltik
a fogyatékos emlékezet
az emléktáblákon

hervadt virágok
elmosódott betűk
száz...
kétszáz...
ötszáz...

a történelem már nem jön fel a csatornákból
nem dalol a romok között

... *Varsó gyermekei*...

a varsói gyermekek hallgatnak

az én városom házai
hiúságukban
egyre nagyobbra nőnek

a tetők antennák felkiáltójelei nélkül
a nem töprengő ablakpárkányok
galambfészkek helye

törbe csalt madarak
hajléktalan madarak
üvegfaznak csapódva pusztulnak
az én új luxusvárosom
betapasztja a költők ajkát

még a hold is
régimódi és sápadt
a megvilágított billboardok mellett

Krajobraz

kiedy mój dom
otwiera oczy

odrapany komin
gra na wiolonczeli jaskółkom

wniebowzięcie topoli
za nimi błękitna wolność

tylko trzeba by mieć skrzydła
tylko trzeba by
pofrunąć

Tájkép

ahogy házam
szemét kinyitja

kopott kéménye
csellózik a madaraknak

égre törnek a nyárfák
mögöttük a szabadság kékül

csak szárnyak kellenének
jó lenne
felröppenni

Ulica Stare Miasto

Ulica Stare Miasto - tutaj drogi śpieszą
bije trzygłosym dzwonem wieczne serce miasta
Kościół jak żółta skała co przetrwała burze
splata drogi mieszkańców nad domy wyrasta

Czasu żeglarz uparty płynie nieustannie
wzdętą łodzią baroku drewnianej ambony
Gzmysy w łuki wygina, podpira kopułę
złotem wieńczy piszczałki organów dostojnych

Wpuszcza światło przez okna, owalne, zdziwione
i rozdaje kolory rozmodlonym ławkom
Odbija się od płócien mistrza Andriollego
by zniknąć w chłodnym cieniu i na wieki zasnąć

Tu pogrzeby i chrzciny - tu łzy i radości
tak wieczne tętno miasta splata życia wątek
A w przykościelnym parku kawki hałaśliwe
budują swoje gniazda na nowy początek

Z cyklu „ Tryptyk Karczewski ”

Óvárosi utca

Óvárosi utca – idesietnek az utak
a város szíve háromhangú harangján szüntelen ver
A templom, ez a viharokat túlélte sárga szikla
városlakókat fűz össze és a házak fölé nő

Az idő hajósa makacsul folyton úszik
a szószék duzzadó barokk facsónakján
Az oszlopok hajlott íveivel a kupolát támasztja
arannyal ékesíti a tiszteletre szorító orgonasípokat

Fényt bocsát be az ovális ablakokon, ámul
és színeket oszt az imába borult padokra
Visszaverődik Andriolli mester vásznairól
hogyan utána eltűnjön a hús árnyékban és mindörökre elaludjon

Temetések és keresztelők helye ez – könnyeké és örömé
így ölti össze az élet szálait a város örök ütőere
A templomkertben a csókák zajongva
új kezdethez építik fészüküket

A „Karczewi Triptichon” ciklusból

tak pięknie uczył kochać ...

ks. Janowi Twardowskiemu

*tak pięknie uczył kochać
i odszedł za szybko...*

zostały po nim buty
i telefon głuchy

kukułka bolejąca
rozmodlone wróble
wiewiórka w aureoli
szczerozłotej kitki

*

tak jak święty Franciszek
szedł boso do nieba
za nim biedronki, szczygły,
cały drobiazg świata

sypał się maczek wierszy
spadał z kartek białych

*a wszędzie gdzie się rozsiał
niebo zakwitało...*

oly szépen tanított szeretni ...

Jan Twardowski atyához

*oly szépen tanított szeretni
és túl sietve távozott ...*

cipők maradtak utána
és néma telefon

panaszos kakukk
imádságos verebek
mókus glóriával
színarany farokkal

*

mint szent Ferenc
meztélláb ment az égbe
mögötte katicák, stiglicék,
a világ minden apraja

hullottak a versek betűgyöngyei
fehér lapokról szálltak alá

*s ahol szétszóródtak
virágba borult az ég ...*

dni darowane

poetce Annie Zelenay

droga Anno, kuzynko
nigdy niepoznana...

minęłyśmy się, minęły o całe pół wieku
twój zachód moim wschodem
z braku porozumienia - nie porozumienie

Anna - Ewa... i siedem liter wspólnego nazwiska
siedem cnót, siedem grzechów, siedem trąb jerychońskich
siedem cudów świata oddzielnie przez nas podziwianych

a w ciszy co pomiędzy, w ciszy która żyje
pęcznią białe mosty zapisanych kartek
i rękę mi podajesz - nie, nie rękę... pióro!

... białe pióro anioła, który cię prowadził
przez miłość, przez cierpienie aż na tamtą stronę
nieba, co jak pisałaś kolor ma przyłaszczki
... i wynurza się zawsze z morza łez marcowych

ślucham cię i raduję swobodą oddechu
mnożę drobne czułości przy spotkaniach dnia z nocą
celebruję poranki i wchodzę w zażyłość z chmurami

popelniam małe zabawne szaleństwa
bo wiem, że na nic przedsięwzięcia
można tylko kształtować
dni darowane...

non omnis moriar

10. 10. 2008

ajándék napok

Anna Zelenay költőnőnek

drága Anna, kuzinom
kit soha meg nem ismertem

elmentünk egymás mellett, el egy teljes félszázaddal
a te nyugtod az én keltem
nem egyeztünk meg – nincs megértés

Anna és Ewa ... – és a közös név hét betűje
hét erény, hét vétek, hét jerikói harsona
a világ hét csodája s azokat mi külön-külön csodáltuk

közöttük a csendben, a csendben, mely él,
teleírt lapok fehér hídjai feszülnek
és nyújtod felém a kezed ... nem, nem a kezed... a tollat!

... angyal fehér tolla, mely téged kísért
a szerelem és a gyötrellem útján egészen az éjig
a túloldalra, aminek, mint írtad, májvirág színe van
... és minduntalan kitüremkedik a márciusi könnyek tengeréből

hallgatlak téged s a lélegzés szabadságán ujjongok
szaporítom a nap és éj találkozásánál az apró gyengédséget
ünneplem a reggeleket és meghitt viszonyba lépek a felhőkkel

elkövetem a piciny tréfás bolondságokat,
mert tudom, hogy nincs jövőálom
csak ajándék-napjaim
formálhatók...

non omnis moriar

2008.10.10.

syzyf

syn, wnuk i prawnuk syzyfa
wrośnięty na niewyrwanie
korzeń starego drzewa - trwa

na jego twarzy pogody - niepogody
susze - słoty

swój czas odliczany wschodami i zachodami
jak starą kapotę zapina

tocząc swój kamień rok po roku
wrywa ziemi tajemnicę
dni coraz biedniejsze
zamienia na rzeczy niezbędne

jego szczęście pisze jaskółką... wzory na niebie
twardą dłońią pełne kłosy waży

jego szczęście siada na miedzy
błękitem popija spracowane dni

wieczorem zmęczonym podgląda świat odwrócony od niego
mgliste poranki budzi pierwszy

w niedzielę życie proste jak krzyż
niesie do kościoła

urodzony, karmiony, pogrzebany przez ziemię

na wieczne odradzanie - na wieczne
nieodpoczywanie

syzyf

sziszifusz

sziszifusz fia, unokája és az ükunoka
kiszakíthatatlan belenőve
az öreg fa gyökerébe – makacsul

arcán jó idők – rossz idők
aszályok - esős napok

múló idejét kikeletekben és napnyugtákban számlálja
és gombolgatja ósdi köpenyét

kövét évről évre gördíti
titkot szakít ki a földből
egyre nyomorultabb napjait
szükséges dolgokra váltja

boldogságát fecske írja ... jelekkel az égre
kérges tenyérrel méricskéli a telt kalászt

boldogsága kiül a mezsgyére
szomját égszínkéssel oltja dolgos napjai után

estidőn erőtlen szemléli a hátat fordító világot
ködös hajnalon elsőnek ébred

vasárnap egyszerű az élet mint a feszület
mit a templomba visz

a föld szülte, táplálta, temette

örökös újjászületésre – örökre
pihenés nélkül

sziszifusz

zadziwiona

zadziwiona
odwagą korzeni
co nieustannie w głąb
konarów co ciągle w górę

owoców dojrzewających
pomimo perspektywy mrozów
pąków szalonych i kielków co w niepewne

pozbawionych rozumu które uparcie rodzą
i wojujących z płomieniem testosteronu w żyłach

odczuwam tragiczną bezsensowność

pisków, jęków, skomleń i stęknąć
plusków strumieni topniejącego śniegu
ogłupiałej zieleni trawy, której zima
niczego nie nauczyła

zwinięta jak pędrak,
przeżona zamieraniem
komórek własnego ciała

przez usta mocno
zamknięte
wyję

megelégedve

megelégedve
a merész gyökerekkel
a folyvást mélybe törőkkel
s a minduntalan égbe szökő ágakkal

az érett gyümölcsökkel,
a közeli faggyal dacolókkal,
a bolondos rügyekkel a tétova hajtásokkal

értelemtől fosztva makacsul szülnek
és küzdenek az ereken lángrakapott tesztoszteronnal

érezem a tragikus értelmetlenségét a

sikolyoknak, nyögéseknek, jajongásnak
az olvadó hó fröccsenő sugarának
a fű bohókás zöldjének, amit a tél
semmire sem tanított meg

hernyóként tekeredve,
a saját test sejtjeinek
pusztulástól rettegve

szorosra zárt
szájamon át
üvöltök

kraina podróży nieodbytych

jest w każdym z nas...

kraina podróży nieodbytych
dróg nie przejechanych
nie przebytych bezdroży
i szczytów na które
nie udało się wspiąć

jest w każdym z nas...

lista oceanów niespokojnych
mórz czarnych i czerwonych
i rzek o nazwach śpiewnych
jak melodie

w nich jeszcze
ryby złotołuskie
o oczach jak bryłki szkła
składają ikrę nadziei

elmaradt utazások birodalma

itt van mindőnkben ...

az elmaradt utazások birodalma
utaké, amiket nem jártunk be
átvágatlan vadonok
és bércek, amikre
felmásznunk nem sikerült

itt van mindőnkben ...

a nem csendes óceánok listája
fekete és vörös tengereké
és dallamos nevű folyóké
a majdnem éneklőké

azokban pedig
aranypikkelyes halak
üvegrög szemükkel
a reménység ikráit rakják

Katyń

Księdzu Prałatowi Zdzisławowi Peszkowskiemu

Ile trzeba miłości by nie znienawidzić
widząc Golgoty Wschodu rozkopane doły?
Ile wiary, by wierzyć że ta śmierć męczeńska
nie była nadaremna?

Cisza wielka, śmiertelna zawisła nad lasem
słowiki skamieniały - w rdzawym piasku leżą
a polskie białe orły z guzików i czapek
związane drutem skrzydła w modlitwie składają

Choć w oczach łez zabrakło, on zawsze jest z nimi
na żołnierskim apelu, w tysiącach pogrzebów
Drżą ręce co unoszą twarde guzy czaszek
każda z nich ostrą kulą przebita jak cierniem

Wiara, nadzieja, miłość? - w uszach huk wystrzałów
Jak unieść ciężar krzyża co potężnym drzewem?
Ile trzeba pokory - ile trzeba wiary
świadcząc prawdę - przebaczać, ale nie zapomnieć!

Stoi Prałat Peszkowski nad otwartym grobem
Jak dowódca na czele Wielkiej Boskiej Armii
Drzewa co z ciał wyrosły dziś wstępują w niebo
Zielenią pojednania szumiąc jak sztandarem

Katyń

Zdzisław Peszkowski Prelátus Atyához

Mennyi szeretet szükséges, hogy ne gyűlöljünk
Kelet Golgotájának kihantolt gödrei láttán?
Mennyi hit, hogy higgyük, a mártiromság
nem ment veszendőbe?

Halálos, mély csend telepedett az erdőre
kővé meredtek a baglyok - rozsdás homokban nyugosznak
lengyel fehér sasok gombokon és sapkákon
imára tartva dróttal kötözött szárnyak

Szemében bár a könny megfogyott, ő mindig velünk van
sokezer temetés katonai szemlélén
Keze remeg, emeli a koponyák kemény göbjeit
golyótól, mint tövistől átütve mindahány

Hit, remény, szeretet? – fülében lövések dörrennek
Hogy cipelhető az óriásfa feszület súlya?
Mennyi alázat szükséges – mekkora hit kell
az igazság tanúságához – megbocsátani, de feledni nem!

Áll Peszkowski Prelátus a kihantolt sír fölött
Mint parancsnok a Hatalmaas Isteni Sereg élén
Testekből fogant fák tartanak az ég felé
A megbékélés zöldjével, mely zászlóként lobog

labirynt

o wielki!

o niezastąpiony!

o labiryncie - labiryntów!

soma i psyche w najlepszych proporcjach
istoty biała i szara zwinięte w śliskie zwoje

konary trzymające obydwie półkule
z pnem co korzeniem zagłębia się w ciało

komórek więcej niż gwiazd we wszechświecie
a cały kosmos z latami świetlnymi bardziej jest znany
niż twe korytarze, tuż, tuż pod skórą i skorupą czaszki

ojcze geniuszy i ojcze potworów
ludzkiej miłości i nieludzkich zbrodni

stworzyłeś sobie transgeniczne szczury
piramidy i atom i piątą symfonię

niezwykle pastylki na zwykłe choroby
i niezwykle choroby, których wyleczyć nie sposób

dajesz się kroić – nie dając się poznać
niesiesz cierpienie – sam bólu nie czując

w mikro wybuchach nieprzewidywalny
tworzysz - zakryty zagadką tworzenia

sto milionów komórek
żadnej pewnej odpowiedzi

droga bez końca
labirynt bez
wyjścia

mózg?

labirintus

ó hatalmas!
ó nélkülözhetetlen!
ó labirintusok labirintusa!

szóma és psyché tökéletes arányokkal
teremtmény fehérje és szürkéje sikamlós egységbe zárva

ágak, melyek tartják a két féltekét
törzs, testbe mélyülő gyökerekkel

világmindenség csillagainál több sejttel
s a megvilágosodó évekkel mind ismertebbé váló kozmosz
mint folyósóid ott, a bőr és a koponya héja alatt

génuszok atyja és szörnyetegek atyja
emberi szerelmeké és embertelen bűnöké

magadnak teremtettél transzgenikus vándorpatkányt
piramisokat és atomot és ötödik szimfóniát

különleges pirulákat nem különleges kórokra
és nem különleges kórokat, miket gyógyítani nincs mód

hagyod, hogy vágjanak – nem engeded, hogy megismerjenek
tűröd a szenvedést – magad fájdalmat nem érzel

mikrorobbanásokban szeszélyesen
alkotsz – az alkotás misztériumába zártan

százmillió sejt
egyetlen hiteles válasz nélkül

végtelen út
labirintus
kijárat nélkül

agy?

Ślady na piasku

I zawsze będzie morze
i wiatr nad zatoką
co piasek przesypuje
w klepsydrze wieczności

I zawsze będą kroczyć
wydm wielbłądy białe
z rozwianą sierścią trawy
na garbach piaszczystych

Do brzegu zatracenia
gdzie spienione fale
gdzie zatarty przez wodę
odcisk twojej stopy

Twoje ślady na piasku...

Jurata, lipiec 2003

Nyomok a fövényen

És örökké lesz tenger
és szél az öböl felett
s szórja a szemeket
az öröklét homokórájába

És örökké lépkednek majd
a fehér teve-dűnék
homokpúpjain
borzolt fűszőrükkel

A kárhozat partjába
habzú hullámok
vízzel mossák bele
talpad nymát

Nyomaidat a fövényen

Jurata, 2003 július

Srebrny krzyżyk

Srebrny krzyżyk rysuje niebo
srebrną kreską pisząc modlitwę.
Daj im Boże bezchmurne niebo
daj im wygrać podniebną bitwę

Daj im Boże loty wysokie
daj im Boże lądy dalekie
Swym wszechmocnym, wszechsilnym okiem
czuwaj nad tym półptakiem człowiekiem

Wiatry przegoń i burze oddal
niech szybują ze szczęścia szaleni.
Kiedy oczy już niebem nasycą
siądą lekko jak ptaki na ziemi.

Ezüst kereszt

Ezüst keresztet karcol az égre
ezüst vonallal imát ír.
Istenem adj nekik felhőtlen eget
add, hogy nyerjék az égi csatát

Adj Istenem nekik magas röptet
adj Istenem nekik távoli földeket
Mindentudó, mindenlátó szemeddel
óvd őt a félmadár embert

Hajtsd a szelet és úzd el a vihart
boldogságba örülten röpjeljenek
Ha a szem éggel már betelik,
madárként földre ülnek könnyeden.

SPIS TREŚCI / TARTALOMJEGYZÉK

"Między niebem a ziemią".....	7
„Ég és föld között”.....	8
chwila.....	9
pillanat.....	10
autobusem do nieba.....	11
autóbuszal az égbe.....	12
Skóry.....	13
Bőrök.....	14
cyfry.....	15
számok.....	16
uniesienia.....	17
emelkedések.....	18
w ciszy dalekich lotnisk.....	19
messzi repterek csendjében.....	20
przed odlotem.....	21
gépindulás előtt.....	22
w połowie drogi do gwiazd.....	23
csillagokhoz félúton.....	24
... gdybyś zginął Ikarze.....	25
... ha meghalnál Ikarosz.....	26
bagaż podręczny.....	27
kézipoggyász.....	28
szczęście na sekundy.....	29
másodpercek szerencséje.....	30
wiersz dla Justyny.....	31
vers Justynához.....	32
jak mógł.....	33
hogy tehetette.....	34
wyrok.....	35
ítélet.....	36
hydra szpitala nie usypia nigdy.....	37
a kórházi szörny nem alszik.....	38
anioł stróż.....	39
őrangyal.....	40

chemia.....	41
kemó.....	42
nie zatrzymuj umarłych.....	43
ne tartsd vissza a holtakat.....	44
wdowa.....	45
az özvegy.....	46
wracają do nas.....	47
visszatérnek hozzánk.....	48
... dziś żałuje wszystkiego.....	49
... ma mindent sajnál.....	50
Dąb dziadków.....	51
Nagyszülék tölgyfája.....	52
fotel babci.....	53
a nagymama fotelja.....	54
królestwo gałgankowe.....	55
rongyos királyság.....	56
rzeka dzieciństwa.....	57
a gyermekkor folyója.....	58
za dzień.....	59
másnap.....	60
odchodzą od nas.....	61
itthagynak bennünket.....	62
Matka.....	63
Anya.....	64
białe drzwi.....	65
fehér ajtó.....	66
na śmierć matki.....	67
anya halálára.....	68
boję się niepowrotów.....	69
félek, nem jövök vissza.....	70
jeszcze tylko trochę lata.....	71
csak még egy kevés nyarat.....	72
Wigilia.....	73
Vigilia.....	74
wiosenne wypalanie traw.....	75
tavaszi fűégetés.....	76

cisza śniegu.....	77
a hó csendje.....	78
Alla prima.....	79
Alla prima.....	80
tu najbliżej do Boga.....	81
Istenhez itt a legközelebb.....	82
Świt na Gubałówce.....	83
Pirkadat a Gubałówkán.....	84
Zmierzch nad Tatrami.....	85
Alkonyat a Tátra fölött.....	86
W wielkim kościele Tatr.....	87
A Tátra hatalmas templomában.....	88
tyle tu jego wszędzie.....	89
annyi van belőle mindenütt.....	90
Mazowieckie krajobrazy.....	91
Mazoviai tájképek.....	92
Święty.....	93
A szent.....	94
kolor zapachu.....	95
az illat színe.....	96
Kuźnia Hefajstosa.....	97
Héfaisztosz kovácsműhelye.....	98
Moje lato wybucha ogniami nasturcji.....	99
Az én nyaramat a bőjtfű lobbantja lángra.....	100
Moje lato wypływa na powierzchnię stawu.....	101
Az én nyaram a tó tükrére úszik.....	102
Moje lato ma zapach liści pomidora.....	103
Az én nyaram paradicsomlevél illatú.....	104
Moje lato malwami podpira parkany.....	105
Az én nyaram mályvákkal támasztja a palánkot.....	106
wieczór w ogrodzie.....	107
est a kertben.....	108
Marcowy ranek.....	109
Márciusi reggel.....	110
Kiedy odchodzi lato.....	111
Ahogy távozik a nyár.....	112

z zebra adama.....	113
ádám bordájából.....	114
dłoń.....	115
a tenyér.....	116
e-gołębie.....	117
e-galambok.....	118
być może.....	119
talán.....	120
pomiędzy.....	121
köztünk.....	122
najpiękniejsze miłości.....	123
a legszőbb szerelmek.....	124
nie trzeba nam.....	125
nincs rá szükségünk.....	126
granica.....	127
határ.....	128
Wiersz dla faceta, którego nigdy nie było.....	129
Vers egy sosemvolt pasihoz.....	130
zgubiłam cię.....	131
elvesztettelek.....	132
w afekcie.....	133
szenvedéllyel.....	134
***.....	135
***.....	136
trójkąt nierównoboczny.....	137
nemegyenlő szárú háromszög.....	138
nie czekaj na mnie więcej.....	139
többé ne várj rám.....	140
igła.....	141
a tű.....	142
deska do prasowania.....	143
vasalódeszka.....	144
Torebka.....	145
Női táska.....	146
szafa babel.....	147
bábel szekrénye.....	148

filizanka.....	149
A csésze.....	150
cicha noc.....	151
csendes éj.....	152
wysypiska.....	153
szemétdombok.....	154
moje miasto.....	155
Az én városom.....	156
Krajobraz.....	157
Tájkép.....	158
Ulica Stare Miasto.....	159
Óvárosi utca.....	160
tak pięknie uczył kochać.....	161
oly szépen tanított szeretni.....	162
dni darowane.....	163
ajándék napok.....	164
syzyf.....	165
sziszifusz.....	166
zadziwiona.....	167
megelégedve.....	168
kraina podróży nieodbytych.....	169
elmaradt utazások birodalma.....	170
Katyń.....	171
Katyń.....	172
labirynt.....	173
labirintus.....	174
Ślady na piasku.....	175
Nyomok a fövényen.....	176
Srebrny krzyżyk.....	177
Ezüst kereszt.....	178
SPIS TREŚCI / TARTALOMJEGYZÉK.....	179